Beöthy Zs. Cecília SM

Hiszem és vallom, szeretem és élem

EGY MAI NŐVÉR VALLOMÁSA
A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT
SZELLEMISÉGÉRŐL

Szociális Missziótársulat
Kairosz Kiadó

Beöthy Zs. Cecília SM

Hiszem és vallom, szeretem és élem

Beöthy Zs. Cecília SM

Hiszem és vallom, szeretem és élem

Egy mai nővér vallomása
a Szociális Missziótársulat
szellemiségéről

A Szociális Missziótársulat
és a Kairosz Kiadó kiadása
Budapest, 2019

„Amit egynek tesztek a legkisebbek közül, azt nekem teszitek.” (Mt 25,40)

✠

© Beöthy Zs. Cecília SM
© Kairosz Kiadó, 2019

Ajánlás

Mindig öröm hallani, hogy valaki örömmel, békével és lelkesedéssel éli mindennapi életét, mégpedig olyan örömmel, mely hiteles, el nem apadó forrásból fakad. Beöthy Cecília nővér írásának olvasásánál ilyen örömet éreztem. A forrás, amely az ő életét élteti, Jézus Szentséges Szíve, melyből a Szentlélek „élő vize" fakad. Magyarok számára ezt az élő vizet különös hatékonysággal közvetítette Prohászka Ottokár püspök, akinek egyik legkedvesebb tanítványa Farkas Edith, a Szociális Misszióstársulat alapítónője volt. E társulat tagja Cecília nővér, úgyhogy az ő életét is az élő vizek teszik örömtelivé, írásait pedig

üdítő olvasmánnyá. Szent Ireneus, ókori püspök mondja, hogy a Szentlélek mindig fiatal, és újra meg újra megfiatalítja az Egyházat, melyben lakozik. Ez igaz az egyes hívőkre is, akik az Egyház tagjaként megkapták a Szentlelket. Gondolom, ezért nyújt Cecília nővér írása örömet minden olvasójának.

Nemeshegyi Péter SJ

Köszönetnyilvánítás

A tűzhely melege és fénye

Közösségünk ma kicsi, de élünk, és imádkozva dolgozunk. Mi segít emlékezni, hálát adni és haladni? Amikor Ottokár püspök atyánk megáldotta megnövekedett anyaházunkat, azt mondta a nővéreknek többes szám első személyben: „Van tűzhelyes házunk!" Magáénak érzett bennünket, mint ahogy tisztelői írták egy emlékképre – mintegy szájába adva a szót: „Míg a földön éltem, nálatok voltam Istené. Amióta hazatértem, Istennél vagyok a tiétek." Hiszszük, hogy most is segít minket a mennyei hazából, hogy vigyázó tekintettel őrizni tudjuk a Tüzet ebben a házban, ahol a tabernákulum lakója él velünk. Őrizzük azt

a Tüzet, amely mint a Szentlélek segítő kegyelme és Jézus Szívének irgalmas szeretete van itt jelen. Így tudunk ma is élő hittel, téphetetlen bizalommal Istenre és minden intézményünkben a ránk bízott gyermekre, fiatalra, idősre, mint a Szentlélek templomaira tekinteni.

Legyen áldott az emléke azoknak, akik az evangéliumi tanácsok által vezérelt, karizmánk által megszentelt szerzetesi életüket átadták nekünk, vagyis befogadtak maguk közé. Istennek legyen hála, hogy éltek, imádkozva dolgoztak, szenvedtek, előkészítették a „feltámadás" lehetőségét, mi pedig imádkozhatunk örök boldogságukért, és kérhetjük égi közbenjárásukat a Jóistennél.

Hálatelt szívvel köszönöm írásom áttekintését, véleményezését és tanácsait Balázs Zsuzsa szerkesztő-riporternek, aki Prohászka Ottokár püspök eszméjének, gondolatainak lelkes olvasója, követője és terjesztője. Alapító Anyánk *Lelki iskoláját* tanulmányozva, azt ma is korszerű tanításokat tartalmazó írásnak tekinti, ma is követendő buzdításnak.

Előszó

Ennek a füzetnek gondolatait 1998-ban vetettem először papírra. Közösségem nővéreivel szerettem volna megosztani az engem kezdettől fogva megragadó társulati lényeget. Azóta több mint húsz év telt el. Készülőben van egy olyan kiadvány, amely a Szociális Missziótársulat történetéről, karizmájáról, szellemiségéről, Farkas Edithről szól. Most azonban, amikor fennállásunk 110-edik évében járunk (1908. november 19-ét jelöljük születésünk dátumának, de a missziós élet 1909-ben indult el Szikszón), úgy érzem, hogy kissé tágabb körben és röviden már ma ismertté lehet tennem azt a belépésemet motiváló és a mai napig lendületet adó erőforrást, amely

előrehaladott koromban is segít Farkas Edithtel vallomást tennem. Én is mondom: „Alázatosan és szívem mélyéből köszönöm Istenemnek, Aki életemet irányította, hogy az Ő szent vallásában megtalálnom engedte azt a hervadhatatlan reményt és bonthatatlan békét, amely Benne van, és amely minden útkereszteződésnél biztosan megmutatja, hogy: ez a te utad és semmi más."

Írásomban azt szeretném üzenni neked, kedves testvérem, aki esetleg már a mi földi életünket követően olvasod ezeket a sorokat, hogy erősen hiszem: a Missziótársulat szellemiségének időtálló, korokat átívelő mondanivalója van a kereső ember számára.

Budapest, 2019. március 24-én,
Farkas Edith halálának emléknapján

Saját missziós utam

1990 kora tavaszán kopogtattam be a Szociális Missziótársulathoz tudatlan, tájékozatlan embert sejtető kérdésemmel: „Tessék mondani, ez Salkaházi Sára rendje?”

Ebben az időben ugyanis már megjelent Sára testvér életrajza a katolikus magyar könyvpiacon, és plébánosunk is ismertette életét a templomban. Ez volt az időszak, amikor az Új Ember újságban rövid ismertetés keretében életjelt adtak magukról az újjáéledő magyar szerzetesi közösségek. Így tett a Szociális Missziótársulat is. Ekkor én már túl voltam egypár bekopogáson különféle rendi közösségeknél, de többnyire nem feleltem meg

korom és állapotbeli kötelességeim miatt (özvegy voltam ugyan, de idős, beteg édesanya lánya, és útnak induló fiatal édesanyja).

A Missziótársulat írásos bemutatkozásában megragadott a Szentlélek kultusza és a liturgikus apostolkodás gondolata, jelmondataikban két evangéliumi részlet: „Egy a szükséges" (Lk 10,41,42) és „Amit egynek tesztek a legkisebbek közül, nekem teszitek" (vö. Mt 25,40). Amikor ezt követően 1990-ben egy mosolygó nővér ajtót nyitott nekem, kérdésemre így válaszolt: „Nem, ez nem Salkaházi Sára rendje", ugyanakkor megnyugtatott: „Lám, lám, semmi nincs sem túl korán, sem túl későn!" (Ő 16 évesen lépett be a rendbe, én 51 éves voltam, amikor benyitottam hozzájuk.) Ott maradtam.

1998-ban örök fogadalmat tehettem volna a társulat fő ünnepén, pünkösdkor. Súlyosan beteg édesanyám ápolása azonban egész embert kívánt, így a fiamnak sem jutott belőlem elég, közösségben élésről pedig egyelőre nem lehetett szó.

„Hogyan, mikor leszek én örök fogadalmas nővér?" – töprengtem azok előtt, akik kora ifjúságomtól kezdve segítettek lelki ügyeimben eligazodni, megoldást találni.

„Hiszen most is szociális missziót végez" – mondta az egyik. „Bárhogy alakuljanak is az események, maga élheti a Szociális Missziótársulat szellemét!" – nyugtatott meg a másik.

Kétségtelen tény, hogy ez a lelkiség, szellemiség, amelyet lépésről lépésre megismerek, ajándék az életemben. Nem mintha már birtokolnám, hanem mert a Missziótársulat és alapítónője, *Farkas Edith Lelki iskolájá*nak hatására az elmúlt évek alatt valamiféle fordulat következett be gondolkodásomban. Erősödött bennem az a szemlélet, hogy én többé „meghasonlott" (Farkas Edith jelzője a bizonytalankodó, csüggedt, vigasztalan állapotokra) nem leszek. Én minden tökéletlenségem mellett az erényesség útját el nem hagyom, én emelkedő lelkületben vagyok, én tehát boldog vagyok, és az is maradok. Alapító Anyánk ugyanis ezt mondotta:

„A te életutad és a szentség útja nem lehet két út, annak egynek kell lennie. Ez a mindig elevenítő Szentlélek erejében lehetséges. A Szentlélek gyümölcse pedig béke és öröm. Teljes béke és teljes öröm."

Ebben a jelenlegi összeállításban Farkas Edith tanításaiból, főleg az ötkötetes *Farkas Edith Lelki iskolájá*nak buzdításaiból szeretném kiemelni azokat a részeket, amelyek különösképpen visszhangoznak lelkemben, mert nagyon aktuálisnak tartom őket, és nagyon beleilleszthetőnek a mai keresztény ember alapvető egzisztenciális problémáira adható válaszok körébe.

Budapest, 1998.
Szent Péter és Pál apostolok ünnepén
Beöthy Zs. Cecília SM

Legyetek szentek!

Lélek és élet

Mindig érdeklődéssel olvastam nagy testvéreinknek, a szenteknek életrajzát. „Amit ők el tudtak érni, Isten kegyelmének segítségével talán én is képes lennék… de égi támogatásukat biztosan kérhetem az én hivatásom jó megéléséhez” – gondoltam. Nagyon lelkesítőnek találtam pl. a következő szavakat: „Az Egyház által elismert szentek sora mögött rejtőznek az ismeretlen szentek, akiknek nevét, tetteit, áldozatát csak az utolsó ítélet napján fogja megismerni a világ. Ki tudja, hány szent él szürke egyhangúságban a nagyvárosok nyomortanyáin, a hegyekben, szénégetők közt, eldugott, sáros plébániákon vagy

néma kolostorokban. Ha nem lennének, a világ egyensúlya felborulna – egy szent millió és millió közömbös, vagy ami még rosszabb: langyos lelket egyensúlyoz Isten előtt – és pillanatok alatt megsemmisülne, mint egyetlen csepp víz a vörösen izzó vaslemezen." (Just Béla)

Amikor belépésem után, de még nem a közösségben élve, egy alkalommal *Farkas Edith Lelki iskoláját* olvastam, majd próbáltam magamévá tenni gondolatait, egy *Eszter könyvé*ből való idézet jutott eszembe. Eszter királyné imájában az Úrhoz fohászkodott segítségért, és így kezdte: „Azt hallottam, Uram, őseim könyveiből… hogy te mindazokat, akik kedvesek előtted, megszabadítod mindörökre" (Eszt 4,17). Ugyanitt ezt is olvastam: „Tudom már a bölcsőtől, családom ölétől…". Igen, én is tudhatom „ősünk" – alapító Anyánk – könyvéből, hogy legfontosabb feladatom ebben a közösségben az életszentségre való törekvésem. Ugyanis valamennyi tanításán, egész életművén átsugárzik az isteni parancs: „Szólj Izrael fiainak egész gyülekezetéhez,

és mondd nekik: Szentek legyetek, mert én, az Úr, a ti Istenetek, szent vagyok!" (Lev 19,2; 11,44–45; 1Pét 1,15–16.)

A Szociális Missziótársulat alapítónője elsősorban a Szentlélek erejének tulajdo-

Ó Szentlélek, kinek kegyelme nélkül semmire se vagyok képes, de aki által mindent megtehetek, jöjj segítségemre!

nítja az életszentséget: „Amikor Isten Szent Lelke életet »teremt« bennünk, akkor Ő lebeg a mi lelkünk felett…"

Kis Szent Teréz intelmével kéri leányait: „Ó, legyetek szentek ti, akik a Szentlélek templomain dolgoztok!" Alapító Anyánk azt is megmagyarázza, hogy a Szentlélek temploma tudvalevőleg az ember. Azok például, akik betegeket ápolnak, a Szentlélek templomát gondozzák. Akik szociális misszióban dolgoznak, minden tevékenységükkel a Szentlélek templomainak felépítésében munkálkodnak. „Ha én előbb megszentelem magamat, akkor a Szentlélek templomait is szentül fogom érinteni, akár testileg, akár lelkileg..." – mondja Farkas Edith.

Most, Társulatunk alapításának száztizedik évfordulóján is közösségem szellemi arculatának erről a jellegzetességéről elmélkedem szívemben, mert az életszentség bizonyára ma is az eredményes missziós tevékenység célja. Charles de Foucauld atya szép mondása ezt így fejezi ki: „E környék népének megszentelődése az én kezemben van. Üdvözülnek, ha én szent leszek."

✠

Életszentség és Szentlélekkeresztség

Ismételten és folyamatosan

Amikor az 1990-es évek elején kézbe vehettem *Farkas Edith Lelki iskolájá*nak köteteit, már a második kötetben hosszú oldalakon át ismerkedhettem nézeteivel a Szentlélekkeresztségről, és számomra ez szokatlan megnyilvánulás volt. Kissé megütődve kérdezgettem lelkemben: Hát nem elég a bérmálás szentségének nagykorúvá, felelősségteljes kereszténnyé avató ereje, indítása? Nem elég a missziós lelkülethez az egyházatyák tanítása a bensőséges, mély, imában realizálódó és aszketikus gyakorlatokkal erősített istenkapcsolatról?

Nem elég hitoktatóim és teológiai tanulmányaim ismeretanyaga (bár soha nem kellett „vizsgáznom" ebből a spirituális tudományágból)? Bevallom, hogy azóta is „tanulom" ezt a szemléletet, engedelmeskedve Anyánk kérésének. Végül is fokozatosan rájöttem, hogy a magam életében (célkitűzéseim megvalósításában) jól hasznosíthatók gondolatai.

Mert hát mit is mond Farkas Edith a számára oly kedves témáról?

A Szentlélek stílusa alapító Anyánk szerint érzék a kegyelem minden gyengéd indításához, annak örömteli követéséhez. A szentlelkes élet boldog élet.

„Aki nem boldog az ő hivatásában, annak vagy nincs hivatása, vagy gátat emel a Szentléleknek az ő szívében."

Nincsenek reménytelen helyzetek. Hinnünk kell gyakorlatilag és pozitívan abban, hogy az Úr Jézus ma is él, s ma is csodákat művel. Ezért minden vállalkozásunkat, eljárásunkat ismételten, folyamatosan kapcsoljuk Krisztushoz a Szentlélekben.

Ez a lényege a Lélekkeresztségnek, amely a bérmálás szentsége kegyelmének szüntelen mozgósítása.

Nem magától

Az újraevangelizálás folyamata a tanítás, tanácsadás, a szegények gondozása, a gyerekek nevelése és egyéb területeken valósul meg a szociális misszió keretei között. Az ehhez szükséges, a megszokottnál erőteljesebb szellemi és erkölcsi lendületet Anyánk szerint újból és újból el kell nyerni a Szentlélektől a következő feltételek teljesítése által.

Zavaros vizeken a nap nem tud áthatolni

Mindent el kell hagyni, ami eddig hátráltatta vagy zavarta bennünk a megszentelő és segítő kegyelem teljes érvényesülését.

„Zavaros vizeken a napsugár nem tud áthatolni. A pataknak is előbb le kell csendesednie, meg kell tisztulnia, hogy a

napfény a fenékig jusson." Aki szociális misszióban dolgozik, naponta a világ nyugtalanságával találkozik. Nyugtalan, zaklatott, úttévesztett, esetleg céltalan emberek „nyelvén" kell tudnia szólni. Mielőtt valaki ezt evangéliumi módon megpróbálja, „először magának kell a hit engedelmességében megnyugodnia, erős lelki fegyelemre szert tennie, saját gon_ dolat- és érzelemvilágában rendet teremtenie: ez, ami megtisztítja, lecsendesíti lelkünk kavargó vizeit; a Szentlélek napsugara pedig átmelegíti belső világunkat." Alapító Anyánk szerint a káosz, a zűrzavar mindig nyugtalanít, és semmiféle nyugtalanság nincsen Isten akarata szerint. Missziós nővérnek, hitre nevelőnek, szülőnek, világi apostolnak tudnia kell, hogy Isten mindig és mindenben a tiszta, nyugodt helyzeteket szereti. „Aki ideges – bármilyen okból kifolyólag (csak az elmebaj esik túl az akarat szféráján) –, az megnyugodhat és teljesen meg is gyógyulhat a Szentlélek Úristen szanatóriumában. Csak a ragyogó boldog szemek, boldog

arcok, egészséges, boldog személyek tudják az evangéliumot (jó hír!) tovább adni. Még akinek egészen rossz a természete, az sem lehet meghasonlott, boldogtalan. Mert Isten az erő Istene, és azt akarja, hogy mi erősödjünk és gyógyuljunk Isten Szent Lelke által, aki szent életet teremthet bennünk a bízó engedelmesség által."

Szentlélekben szabadon

Engedelmesség

A Lélekkeresztség második feltétele az engedelmesség.

„Ezeknek a dolgoknak tanúi vagyunk, mi és a Szentlélek, akit Isten megadott mindazoknak, akik engedelmeskednek neki" (ApCsel 5,32).

Az engedelmesség annyi, mint szívünk teljes és feltétlen átadása Istennek. Válasz Istennek:

„Majd hallottam az Úr hangját, amint mondta: »Kit küldjek el? Ki megy el

nekünk?« Ekkor azt mondtam: »íme, itt vagyok, engem küldj!« Erre így szólt: »Menj, és mondd meg ennek a népnek…«" (Iz 6,8–9).

Engedelmeskedni annyit jelent – tanítja alapító Anyánk –, mint így szólni Istenhez: A Tiéd vagyok, Te véreden vásároltál meg engem, fogadj el, tégy velem, amit akarsz, használj engem tetszésed szerint a Te akaratodat közvetítők által.

Farkas Edith hangsúlyozza, hogy Isten akaratát elsősorban a Szentírás közvetíti: „Az önátadás, a hitben való feltétlen engedelmesség megszentelődésünk titka (a Szentlélek szabadon működhet és mindent újjáteremthet bennünk). Az embernek el kell szakadnia saját elgondolásaitól, kételyeitől, félelmétől, magába kell szívnia, vérébe átvinnie, el kell fogadnia örökre az Úr igéit.

Nemcsak hallgatni, hanem »enni« kell azt, teljesen magunkévá tenni, lelkileg feldolgozni, mert a Szentírás mondja, hogy boldogok, akik éhezik… az igazságot (Mt 6,6). Kérjük Istent, hogy a hitben

feltétlen engedelmesek legyünk: hogy a hallott tanításokat (intéseket, prédikációkat) ne csak halljuk, hanem valósítsuk is meg, vagyis szerintük éljünk és haljunk."

Aki ezek szerint él, olyan erővel karolja át az Úr Jézust, hogy semmiféle kísértés, nehézség, váratlan fordulat nem hozhatja ki szent hivatása követésének medréből.

Hogy minden „terhet" (bűneink, gyarlóságaink nyomasztó terheit is!) lerakjunk, és az Úr irgalmára bízzunk, azért is szükséges, mert csak így leszünk misszióra alkalmasak, csak így leszünk a Szentlélek munkatársai. „Aki nem tud szabadulni saját terhétől, hogyan legyen az alkalmas arra, hogy missziójának, másoknak éljen? Előbb le kell tennünk saját aggodalmainkat és gondjainkat, csak akkor tudunk másokat vonzani. Nekünk pedig vonzanunk kell! Csak megnyugodott, Istennek átadott, Benne megerősödött, kiérett, kiédesedett lelkülettel lehet megnyerni a világot, embereket.

Bízzunk a Legszentebben, aki meghívott, hogy az ilyen kiédesedett lelkülettel

jellemezhető életszentséghez meg is adja a kegyelmét, és hogy kézen fogva vezet továbbra is."

Alapító anyánk szerint a hitben való engedelmességgel béke jár, Isten békéje, amely meghalad minden értelmet.

Főnöknő anyánk megemlíti, hogy a világi emberek sokszor emlegetik a jó szellemű zárdák békés, derűs, vidám arcú tagjait. „Az ilyen, Istenben megnyugodott, kedves, békés élet maga misszionál!"

Az engedelmesség és fegyelem
a szerzetesélet gerince,
az imádság pedig a lelke

Különösen fontos ez, amikor a mostani időkben kiemelten hangsúlyos a szabadság, az önmegvalósítás eszméje (mely esetenként azonosulni látszik az önmegváltás veszélyes fogalmaival). Magunkévá kell tehát tenni Farkas Edithnek az elöljárók iránti engedelmességről szóló tanításait, mint olyan eszközt, mely egy-egy közösséget biztos úton céljához vezet. „Az engedelmesség és fegyelem a szerzetesélet

gerince, az imádság pedig a lelke" – tanítja alapító anyánk. Szokása szerint a Szentírásból tanít most is: Józsué Mózes példáján okulva nagyon aggódott, hogy ő is célt téveszthet. Józsué aggodalmaira Isten azt felelte: „Légy erős és nagyon bátor, és vigyázz arra, hogy teljesítsd az egész törvényt, amelyet Mózes, az én szolgám meghagyott neked: ne térj el attól se jobbra, se balra, hogy boldogulj mindenben, amit cselekszel. Ne hiányozzék ennek a törvénynek a könyve az ajkadról! Elmélkedjél róla nappal és éjjel, és vigyázz arra, hogy teljesítsd mindazt, ami abban írva van, akkor sikerrel járod utadat, és boldogulsz. Megparancsolom neked: légy erős és bátor! Ne rettegj, és ne félj, mert veled van az Úr, a te Istened mindenütt, bárhová mégy." (Józs 1, 7–9.)

Még ma is hasznos?

Hogyan van ez manapság akár hazánkban, akár kisebb-nagyobb közösségekben máshol is? Szerzetbe lépésem előtt is sokat gondolkodtam ilyenféle felvetéseken, mint

amiket Farkas Edith hangsúlyoz. Fogadalmas nővérként pedig, mintegy „saját bőrömön" tapasztalva a kérdés komolyságát és kihívásait, még gyakrabban elmélkedem ezen a témán.

Nagyon izgalmas, vitákra is okot adó a mai racionalista, demokratikus gondolkodásra törekvő világban – melynek élő téglája egy-egy szerzetesi közösség is – az engedelmesség fogalma, jogosultsága.

Egyre feszítőbb számomra is a kérdés: vajon miért van ma annyi bizonytalan, útés céltévesztett ember? Talán, mert egyre kevesebb a szabály, parancsolat, törvény, amelynek követését kötelezőnek éreznénk? Egyre több az ötletes akarat, vagyis az ötletszerű, szeszélyes, állhatatlan életvitel, melynek következménye lehet mindenféle beteges kinövés, kaotikus, zűrzavaros összevisszaság? Tapasztalati tény pedig, hogy az ember önmagában, önmagától nem tud eligazodni az élet útvesztői között. Kell a biztos iránytű: az eszme és a vezető. Nekünk, keresztényeknek hitünk a biztos eszme, és az Egyház a

vezetőnk! Minden és mindenki, aki ezt vallja és éli, tudja, milyen jó biztos és igaz vezetés alatt élni. Alapító anyánk szerint ezt Isten Szent Lelke éri el a Szentírás tanításával (egyházi magyarázat mellett) és elöljárói által. Nem minden elöljáró szent, de minden közösség szentté válhat, ha a hit szerint egységesíti elveit, célkitűzéseit, tisztázza önazonosságát, azután aláveti magát az „irányító akaratnak", s lényegét tekintve ugyanarra mondja: „Igen!" és „Nem!", mint elöljárója – figyelmeztet Farkas Edith. Tudatosítja, hogy ehhez erő kell. Ezért biztosan a mai „Józsuéknak" is mondja az Úr a Farkas Edith-i bátorítást: Légy erős, bátor, nagyon bátor, ne rettegj, ne félj (az engedelmességben), mert veled van az Úr, a te Istened mindenütt, bárhova mész, ha teljesíted az erkölcsi parancsokat, a szeretet parancsait, házad „szabályzatát", melyet elöljáróiddal közösen imádkozol és élsz meg!

Alapító anyánk tanítása a szerzetesi engedelmességről alábbi gondolataival foglalható össze:

„Isten annak ellenére, hogy Mózest pályája végén oly súlyosan megbüntette, utódját, Józsuét mégis arra kötelezi, hogy pontról pontra tartsa meg azt, amit előírt. Mennyire másként jár el az Úristen, mint mi, emberek. Ha egy király elfordul hadvezérétől, akkor senkinek sem kell többé annak szavát követnie. Az Úr azonban nem így tesz. Az Úr ad a tekintélyre. Az Úr, ha bünteti is a hibát, mindig igazságos, és soha el nem veti az egész embert."

Állhatatosság és engedelmesség nélkül nincs életszentség – tanítja Anyánk. A bencés szabályban ezért olyan lényeges a stabilitás, az állhatatosság, az állandóság, amely kizár minden ötletszerűséget, szeszélyességet, állhatatlanságot.

Amióta szerzetes vagyok, boldoggá tesz a tudat, hogy mi itt, a közösségben mindennap imádkozunk az egyházi és világi elöljárókért, hogy meg tudjanak bennünket erősíteni. Péterért maga az Úr Jézus imádkozott – közli Anyánk –, hogy megtartott hittel, egykor megtérve megerősíthesse testvéreit! (Vö. Lk 22,32.)

Visszatérve a Lélekkeresztség ajándékaihoz, *Farkas Edith Lelki iskolájá*ban olvasható, hogy annak folyamatos kegyelmei elnyeréséhez második feltételként a következő szükséges: „A mi koronánk nem annyira a mi mindennapi pontos, nyugodt életünktől kapja fényét, hanem inkább attól, hogy előre nem látott eseménnyel szemben vagy nehéz helyzetben megálljuk-e a helyünket. Ha nem szélcsend, hanem vihar van a lelkünkben, mit kell akkor tennünk? Bele kell kapaszkodni abba a bizonyos kézbe, ha lehet, az elöljáróéba, ha nem lehet, közvetlenül a Szentlélek Úristenébe, és nem szabad elengedni azt, míg a vihar el nem vonul felettünk."

Közös törekvés

Ezután jön a „nyelvek adományáról" való szép tanítás, mely az elöljárók felelősségéről szól az „engedelmesség" témában: a lelkiismeretes elöljáró nagyon kérje a

Szentlelket, hogy eltalálja a közösség tagjainak nyelvén való szólást. Gondoljon arra, hogy az engedelmesség keretén belül az egyén minél több szabadságot kapjon, le ne törje feleslegesen az egyéniséget.

Viszont a közösség tagjai legyenek mindig nyíltak elöljáróikkal és testvéreikkel szemben: „Nézd, nekem ez fáj...", „Ne csináld ezt vagy azt...", vagy „Magyarázd meg nekem, hogy könnyebb legyen!" (Ez azonban nem a siránkozó, gyenge, erénytelen panasszal és megbántottsággal teli önsajnálat!)

Alapító anyánk tanításában fontos az engedelmesség stílusa, a tiszteletadás, amely magatartást egyenesen a jellem részének mondja. Szerinte az Egyház külső megnyilvánulásai is a tiszteletadó lélek vetületei. Az Egyház – mint legfőbb vezetőnk és nevelőnk – így érvényesíti azt az elvet, hogy a tiszteletadás, az alávetés a lelki harmóniának, a fegyelemnek az oszlopa. Minden közösséget tiszteletnek kell áthatnia, mert ez a lélek egészséges fejlődésének fontos feltétele. A hívő ember, aki

az Egyház liturgiáiban igazán lélekkel vesz részt, megszenteli magát általuk. Amennyiben az Istennek megadott liturgikus tiszteletadáshoz hasonló magatartás származik az emberek felé is, méghozzá kitartóan, ez nagy lelki tökéletességre vezet. A tiszteletadás folyamata az életszentség magasiskolája, mert az ezt gyakorló emberek mindenféle közösségben finomak, fegyelmezettek, csendesek. Fellépésük nyugodt, nyílt, derűs és természetes, ugyanakkor összpontosított, méltóságteljes.

Amikor Anyánk a missziós nővér felé elvárásként jelöli meg, hogy ahova ő lép, ahol megjelenik, ott az embereknek Krisztus Urunk jusson eszébe – mivel még ruháiból is az Evangélium jó illata árad –, akkor ezt a tisztelettudó magatartást ajánlja: „A szentek és az életszentségre törekvő emberek magatartása a legfinomabb és legszebb, csupa fegyelem és összeszedettség. Nem a lármás, könnyen nyilatkozó, kapkodó modor, hanem a gyűjtött, lehiggadt, céltudatos irányzat nyeri meg a szíveket."

A Lélekkeresztség harmadik feltétele alapító anyánk tanításában a nagy vággyal, kitartással, erős és mély hittel való könyörgés a Szentlélekért.

„Ha ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle" (Lk 11,13).

„A jeruzsálemi ősegyházban egy szívvel, lélekkel fohászkodtak Istenhez: Add meg szolgáidnak, hogy teljes bizalommal hirdessék igédet. Te pedig nyújtsd ki kezedet gyógyításokra, hogy jelek és csodák történjenek szent Fiadnak, Jézusnak neve által.

Miután így imádkoztak, megremegett a hely, ahol egybegyűltek. Mindnyájan beteltek Szentlélekkel, s bátran hirdették Isten igéjét." (ApCsel 4,23–27.)

Farkas Edith szerint a Szentlélek keresztsége új kegyelemhatás a lélekre,

melyet életünk minden nagyobb eseményénél kérni kell, hogy egyre tökéletesedjen bennünk és munkánkban a Szentlélek stílusa: a bátorság a hit terjesztésében, az öröm állandósulása egész lényünkben, és a tudatos, határozott döntés cselekvéseinkben, szavainkban.

Az ilyen „pünkösdi lélek" lelkes személy. Szívét és energiáit teljesen Isten szolgálatába állítja, a cselekvés embere lesz, az akadályokat legyőzi, és példájával másokat is lelkesít. Lelkesedése mindig józan és észszerű, mely tűrni és szenvedni is megtanítja. Alázatos, vagyis mellőzést és félreértést is el tud viselni. Sajátossága, hogy „szüntelenül imádkozik", azaz tudatosan Isten jelenlétében jár-kel, tudja, hogy az imádkozás az élő lélek érverése. Kerüli Isten legkisebb mérvű megbántását, és szívesen alkalmazza életében a szigort és fegyelmet (másoktól is elfogadja).

Mindezek által én is forró tűz és égő láng lehetek – biztat Anyánk –, olyan, mint az élesztő, mely átformálja az anyagot.

Az ilyen szentlelkes, missziós vonásokkal bíró emberekre mondja alapító anyánk: „Egy közületek felér ezerrel, mert a ti Uratok, Istenetek maga harcol érettetek, amint megígérte" (Józs 23,10).

A Szentlélek kegyelmeiből élő ember nyugodtan mondhatja: „Én minden bűnösségem és bűntudatom mellett az erényesség síkját el nem hagyom, és az erény útjain járok, én emelkedő lelkületben vagyok, én tehát boldog vagyok, és az is maradok."

A Szentlélek adta stílus a külsőn is meglátszik, és ez fontos. Farkas Edith 1916-ban ezt a tanítást adta alapításának, amely ma is számon kérhető tőlünk részéről: „A Missziótársulatnak mint fiatal szerzetnek szüksége van arra, hogy az

emberek már a külsőből is bizalmat merítsenek. Ez nem hiúság, hanem szent érdek. Jaj pedig annak, aki egy kezdő társulatnak árt azzal, hogy az iránta táplált bizalmat lerontja!"

Hiszem, hogyha – ahogyan Anyánk kéri – „legalább a mi köreinkben", a szociális misszió apostoli útjain bennem is mélyül a szentlelkes, liturgikus életvitel, akkor az Isten Országa építésében magam is egy tégla lehetek. Hazánk jövőjét építhetem nővéreimmel együtt végzett imáimmal tiszteletreméltó Mindszenty József bíboros szándékai szerint, mert növekszik a kellő számú imádkozó magyarok létszáma, akiknek imái és jó cselekedetei győzelmesen kapcsolódnak a dicsőítő égi liturgiába: „Tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökkön örökké!"

✠

Laus Dei et fidelium!

„Laus Dei et fidelium!" – Isten dicsősége és a hívő lelkek!

Ezzel a gondolattal fejezi ki Farkas Edith alapítása és a magyar társadalom számára élete fő törekvését.

Szent Benedek szellemiségét követő közösségnél ez a gondolat összefüggésbe hozható a benedeki irányzattal: „»Imádkozzál és dolgozzál!« – szokta a szent apát mondani. Az imádság az elme komoly munkája, a munka pedig – mit Isten dicsőségére, az emberek javára vidám szívvel tesznek – a dolgos kéz imádsága.

Mindkettő együtt a lélek megszentelése, mert a tétlenség az ördög heverő párnája."[1]

Nagy igyekezettel kutattam: hogyan képzelte el Farkas Edith azt az elkötelezett szerzetesi életformát, amely Isten dicsőségét, dicsőítését helyezi előtérbe, és ezzel a célkitűzéssel épít fel társaival együtt egy egész művet a társadalom szociális bajainak enyhítésére.

Általa, Vele, Benne

Számomra nagyon bensőséges élmény volt, amikor olvashattam az 1936-ban, talán csak belső használatra megjelent missziótársulati kiadványt, melynek címe: *Revertimini ad fontes!* Az egész írás egyetlen üzenete: Vissza a forrásokhoz! A névtelen missziós nővér, aki megírta ezt a kis visszaemlékezést, így kezdi

1 *Szent Benedek élete és szelleme.* Pannonhalma, 1937. Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár PPEK http://www.ppek.hu/konyvek/Szent_Benedek_elete_es_szelleme_1.pdf.

mondanivalóját: „Forrásra bukkantunk. Pici, de tiszta tükrében látni lehet a későbbi egész Missziótársulatot. Aranymetszésű, zöld moárénotesze ez kedves főnöknő anyánknak. Lila tintával írott, jól ismert, drága vonások. Az első oldalon »*Per ipsum et cum ipso et in ipso!*« (Általa, Vele, Benne) – így kezdte az évet 1906-ban. Ugyanazon szavak ezek, melyeket a pap használ a szentmisében a legszentebb áldozat felajánlásánál. Ebből a szent forrásból merített már akkor, mikor bennünket még csak a szívében hordott. Szentélybe léptünk, születésünk előtti források szentélyébe. Mit tehetünk az oltárra? – kérdezi. Kinek mihez adott az Isten tehetséget. A munka is imádság legyen! Mintha csak mai tanításait hallanánk! Forrásra bukkantunk, születésünk előtti idők szentélyébe léptünk. Mély elfogódottsággal látjuk, hogy alapítónk az Üdvözítő forrásából merített."

Biblia, liturgia, győzelem és üdvösség

Előre ugorva az eseményekben, Farkas Edith halála után Slachta Margit – a Szociális Testvérek Társasága alapítója – megemlékezett áldásos tevékenységéről, és többek között így méltatta liturgikus irányzatát:

„A Missziótársulat is gazdagodott egy újabb programmal és jelleggel. A főnökasszony az új irányzat kipróbálása nyomán 1931-ben visszatalált a bencés területre, és beuroni hatás alatt találkozott a bencés liturgia szépségével, melynek művelését a társulati programba bekapcsolta. Legrégibb leányai velem együtt tudják, hogy ebben találta meg igazi énjét, és hogy a bencés szellemre, annak fölséges istentiszteleti módjára, felemelő korális énekére, nemes formák között kifejeződő egész lelki életére, beleértve a zsolozsmaimákat, reagált az ő lelke énjének legmélyén

legjobban. Életének első szakasza tele van a Bibliával, ezért is nevezte őt egy alkalommal Gárdonyi a »bibliás főnöknőnek«. Életének befejező szakaszát betöltik a korális misék és zsolozsma klasszikus dallamai. 1931. év újabb szabályzata a bencés szellem és a liturgikus élet ápolását örökítette át lelki családjára, a társulatra."[2]

*Farkas Edith Lelki iskolájá*nak I. kötetében 1936-os időpontjelöléssel ezt a buzdítást olvastam: „Ne feledjük – tanítja –, hogy köztünk és a világ fiai közt a különbség az, hogy mi folyton az Úr halálának emlékében, az ő érdemeire való gondolatban akarunk – az első keresztényekhez hasonlóan – élni és boldogulni.

A Szentmiseáldozatnak az a nagy valósága, hogy Krisztus naponta feláldozza magát Istennek énértem, és naponként eljön énhozzám, méltatlanhoz: már egymagában olyan világokat elválasztó különbség hívő és hitetlen között, amelynek állandó tudatában kell lennünk, és ennek

2 Slachta Margit: Farkas Edith, a Missziótársulat alapító főnöknője. *Lélek Szava,* 1942.

a hitnek megfelelően győzelmesen kell élnünk. Az egység Krisztus áldozatával, és ennek a tudatnak átvitele a mindennapi életbe, a mindennapi gyakorlatba: ez volt a katakombák keresztényeinek legrangosabb sajátossága.

Minden kísértésnél, minden nehézségnél, minden szenvedésnél és minden megpróbáltatásnál gondoljunk arra, hogy milyen erőket kap lelkünk a Szentmisében, a szentáldozásban, egyáltalán az Eucharisztiában. Ennek megfontolása nemcsak rendet teremt, hanem állandó derűt áraszt és tart fenn bennünk. Ellentétben azokkal, akikről a Szentírás mondja, hogy a világ szomorúságában járnak (vö. 2Kor 7,10). A világ mindig szomorú. A sok vígassággal és mulatsággal csak takarja titkos szomorúságát. Azért mondja Szent Pál: »A világ fiainak nincs reménye, nekünk pedig van reményünk.« (vö. 1Tessz 5,8). Ebből a különbségből kifolyólag minden nehézséget, kísértést, lelki szárazságot, aggályt stb. nemcsak másként kell megítélnünk, de másként is kell elrendeznünk magunkban.

Ezt értjük az alatt, hogy Krisztus Urunk látni akarja a neki átadott lélekben vetésének gyümölcsét, megváltásának eredményét. Aki mindezt tudja, és mégsem iparkodik ezek szerint élni, az lelki értelemben tolvaj, mert jóllehet részesült a megváltásban, és az Úristen kegyelmével eltöltötte, mégis kivonja magát a kegyelmi törvények alól, és oly módon cselekszik, mintha Isten nem hívta volna meg, mintha nem kapta volna a szent hivatás kegyelmét."

Farkas Edith hangoztatja, hogy a liturgia üdvösségszerző hatásánál fontosabbnak semmit nem tarthatunk, és egész életünkkel az üdvösséget kell szolgálnunk: magunk és mások üdvösségét. („Egy a szükséges.") „Akiben megvan az istentiszteletek lelkiismeretes, pontos és mély megtartása, az lelkének bensejében ezek alapján sokkal biztosabb, enélfogva jobban el is fogja találni a világiakkal való érintkezés és magatartás helyes módját."

A liturgikus életvitel nem csak a missziós nővér stílusa. Minden hivatásban kegyelem forrása.

Kitekintés, előzmények

Liturgikus mozgalom

Minden alapító és alapítás egy meghatározott történelmi helyzetben születik, és magán viseli annak fő jellegzetességeit. Farkas Edith korában (1877–1942) született meg, indult el a jelenkori liturgikus mozgalom.[3] (Mivel a Szociális Missziótársulat bencés szellemiségű szabályzattal rendelkezik, itt és most a korai liturgikus mozgalom bencés vonatkozásait szeretném kiemelni.) Ebben az időben Prosper Gueranger – mint világi pap – már megvásárolta a romokban

3 Csanád Béla: *Alapvető liturgika.* Pázmány Péter Katolikus Hittudományi Akadémia, Levelező Tagozat, Budapest, 1992.

levő solesmes-i bencés kolostort, és újjáépítve azt, a szerzetesi lelkiség középpontjává tette. Itt folyt a szerzetesi zsolozsma megújítása. Minden törekvése a római liturgia elfogadására irányult. 1862–63 között tartózkodtak Solesmes-ben a Wolter testvérek, Maurus és Placidus, akik Németországban megalapították a beuroni apátságot, mely egyik központja lett a liturgikus mozgalomnak. Beuronból több kolostoralapítás indult el, mely mind elkötelezettje lett a liturgikus tudománynak és pasztorációnak. A Beuroni Kongregációhoz tartoztak Maredsous (Belgium, 1872), Maria Laach (Németország, 1892) és a leuveni Mont César – mindegyik a liturgikus megújulás fontos állomása.

A népliturgia szószólója és a tevékeny részvétel hirdetője lett Lambert Beauduin (1873–1960) belga bencés, a pasztorál liturgiai irányzat vezetője. Az ő kívánsága volt a népnyelvű liturgia engedélyezése, a zsolozsma lefordítása, a liturgikus lelkiség terjedése és évente liturgikus lelkigyakorlatok tartása. Népi misekönyvet és

liturgikus folyóiratot is megjelentetett (1911), sőt „liturgikus heteket" is szervezett.

Ildefons Herwegen bencés apát Maria Laach-ban a liturgia ünnepi szellemének megbecsülését hirdette. Odo Casel bencés szerzetes, a század legnagyobb liturgikus teológusa, a jelenkori misztériumteológia felfedezője és kezdeményezője 1886 és 1948 között élt. Meghatározása szerint a liturgia a Krisztus-misztérium megünneplése (reprezentációja) az Egyházban, amikor az „ősmisztérium" Jézus Krisztus üdvöt adó művével együtt jelenvalóvá lesz a liturgikus szimbólumok és jelek által.

Casel misztériumteológiája – mint Szent Pál és az ókeresztény kor tanításának felelevenítése – alapozta meg a II. Vatikáni Zsinat liturgikus reformját. Itt a liturgia üdvösségszerző volta a hangsúlyos, mivel ingyenes kegyelmi ajándékot közöl, az üdvösséget, ami a legdrágább és legfontosabb az ember számára. A liturgiában részt vevő ember maga is jellé válik, a benne lakó Lélek és a titokzatos Krisztus-test jelévé (az Egyház mint „ősszentség" által).

„Most a Legfőbb Hadúrnál vagyok szolgálatban!”

Első az Istenszolgálat

Valakitől azt hallottam, hogy a szerzetesi élet három pilléren nyugszik: Ima, karizma, közösség. Amikor *Farkas Edith Lelki iskoláját* kezembe veszem és olvasom, mindig megragad imádságos lelke. Egy külön fejezetet szentel a bibliai „Mária”- és „Márta”-elem egyensúlya fontosságának az általa megálmodott szociális missziós nővér típusában. Egyik írásában még arra is biztat, hogy a bensőséges szerzetesi családi életünk kialakulásának

egyik feltétele, ha „nem lóg mindenkinek a nyelve a szociális munkától". Ma is szívesen veszem minden egyéb kizárására buzdító szavait az imaórának való teljes odaszánásunkról. Életrajzírója szerint mindenki, aki közelebbről ismerte Farkas Edithet, tudta, hogy sokat imádkozott és elmélkedett. „Kifejezetten imádságos lélek volt, aki a Szentlélek világosságából merítette az életbölcsességet. A Szentlélek különösen az értelem és a bölcsesség ajándékával tüntette ki. Minden: gondolatvilága, szociális munkája és a Szociális Missziótársulat tőle származó szelleme erre vall."[4] Amikor ebben az összeállításban külön foglalkozom alapító anyánk imaéletével, melynek fő vonásait szellemi testamentumként hagyta ránk, ezt azért teszem, mert egy szép mondás szerint az imádság nem más, mint a Szentlélek viharos zúgása e fáradt világ felett. Az, hogy ez

4 Wimmer M. Anzelm OSM: *„Egy a szükséges", Farkas Edith és életműve*. Szociális Missziótársulat, Budapest, 1942.

a jelenlegi világ a fáradtság feltűnő jeleit mutatja, kétségtelen tény. Ha tehát még van reményünk az élet új lendületére, és ez a Szentlélek által lehetséges, akkor nekem is mindig új lendülettel kell imádkoznom nővéreimmel együtt, telve nagy buzgósággal, a csoda reményével, „böjtölő" szívvel, lélekkel, önmegtagadásokkal és jó cselekedetekkel!

A csodatevő ima

Alapító anyánk mindig szívesen állít eszményeket, ideálokat leányai elé. Ki ne olvasná lelkesülten az ő tolmácsolásában Illés próféta és Hiszkija (Ezékiás) király imáinak csodatevő hatását... Én is, a mai napig rendszeresen visszatérek az ő magyarázatához.

Illés próféta ugyanis az ő hatalmas imaerejével esőt esdett le népének a rettenetes szárazságban, majd a száreptai asszony halott fiát támasztotta fel. Alapító

Anyánk szerint Illést azért tette Isten oly naggyá az imában, mert rendíthetetlenül

hitt a Gondviselésben, és teljesen vak hittel engedelmeskedett Isten akaratának.

Leányaihoz fordulva szövi tovább Anyánk gondolatmenetét: aki ilyen prófétai lelkülettel teljesen rábízza és átadja magát a gondviselésnek, az hatalmas lesz. „Nemcsak alázatosnak, hatalmasnak is kell lennünk! Nem ahogy a világ érti, hanem ilyen prófétai vonatkozásban."

A Szociális Misszióban is számtalan „kétségbeejtő" eset van – mondja Anyánk, majd így folytatja. „Sok helyzet, állapot és ember száraz és halott: pálfordulásokhoz (megtérésekhez), nagy testi és lelki ügyek megoldásához mekkora csodákra van mai is szükség!"

Sajátosan szép példája az imádkozó hős győzelmeire Farkas Edith tanításában Gordon generálisnak, a chartuni győzőnek imaélete. Ez a nagy ember ugyanis még a fronton is mindennap pontosan megtartotta imaóráját. „Ha ő sátrára kitűzte a vörös selyemzászlót, az azt jelentette: »Most a Legfőbb Hadúrnál vagyok szolgálatban«! És ekkor senkinek nem volt szabad hozzá bemenni. Gordon generális el is érte célját! Ez követendő példa!"

A mi szociális missziós hivatásunkban azért olyan lelkesítő Farkas Edith tanítása az ima hatalmáról, mert manapság növekszik az úttévesztett – esetleg célt tévesztett – „veszélyeztetett" emberek száma. Ezeknek kellenek a maguk emberei, a mai Mózesek, Illések, Hiszkiják, Gordon generálisok, akik érdekükben közvetlen kapcsolatba lépnek „a Legfőbb Hadúrral". Én is szeretnék egy kicsit ezekhez hasonlítani.

„*Sursum corda*"[5] – ujjong anyánk tanításában, amikor arról szól, hogy bajainkban mindig először az embereknél keresünk vigaszt, pedig előbb az Úrhoz kell fordulnunk.

„Vonuljunk szívünk rejtekébe, és dicsőítsük őt! Imáinknál minden energiát, időt és érzelmet elsősorban arra kell fordítanunk, hogy dicsőítsük Istent."

Anyánk, aki mindig, mindenben gyakorlatias, mindjárt bemutatja ennek az

5 *Sursum corda* (lat.): Emeljük föl szívünket! A szentmise prefációjának (kezdő imájának) bevezetésében a pap ezt mondja a híveknek, amire ők azt válaszolják: *Habemus ad Dominum – Fölemeltük az Úrhoz.*

istendicséretnek „praktikus" (gyógyító) oldalát is: „Ez egyébként az ember idegzetére is rendkívül megkönnyítőleg hat. A protestáns Hilty szerint azok, akik Isten dicsőítésére mindennap rendszeresen egy kis időt fordítanak, idegek szempontjából is a legegészségesebb emberek."

Hinnünk kell ma is – mondja – gyakorlatilag és pozitívan abban, hogy az Úr Jézus ma is él, és ma is csodát művel. Mint „harcos" lélek, tanításában azt hangsúlyozza, hogy a szentmiseáldozatnak és hitünknek megfelelően gyakorlatilag győzedelmesen kell élnünk: „Az egység Krisztus áldozatával, és ennek a tudatnak átvitele a mindennapi életbe, a mindennap gyakorlatába: ez volt a katakombák keresztényeinek legragyogóbb sajátossága." Farkas Edith leányainak és minden tanítványának egész élete szentmise lehet – ebben a tudatban éltek elődeink. Azért érezhetjük ezt ma is az ő tanítását követve, mert napunkat Istennek való felajánlással kezdjük, így rögtön belekapcsolódunk Istenbe. Ezt követően az imaórák, a

szentmise, az elmélkedések kegyelmi segítségével igyekszünk buzgón és összeszedetten (liturgikus stílusban) végezni munkánkat, „míg a kompletóriumban hálás, boldog szívvel pontot nem teszünk napi életünk után, és míg gyűjtötten bele nem megyünk a csendbe másnapig".

Kitekintés, aktualizálás

Az evangéliumi szociális munka a liturgikus lélek vetülete

„Kell, hogy a sok tanulás testet öltsön, és a bőven elvetett mag termést hozzon bennünk. Lássák és érezzék ki mibelőlünk, hogy mi magunk az Oltáriszentség élő edényei vagyunk. A mi szívünk tabernákulum, szentségház, ahová minden reggel bevonul az édes Jézus. Ezért teljesítsük Szent Benedek követelményeit: házainkban a tagok a gyakori, a mindennapi szentáldozásnak megfelelően éljenek."

Az evangéliumi szociális munka a liturgikus lélek vetülete – igazít el Anyánk. Ilyen értelemben ő szellemi arculatunk kimintázásánál a legfontosabb elveket kö-

vette, amikor a győzelmes élet alapjául az istendicséretet, a szentmisét és az Oltáriszentség imádását tekintette „kint" és „bent". Ugyanezt ajánlja a II. Vatikáni Zsinat is, amikor a Liturgikus Konstitúcióban a keresztény élet csúcsaként és egyben

forrásaként jelöli meg a szentmisét.[6] Szentatyánk (II. János Pál) pedig *Dominicae Cenae* című, csodálatos levelében nyomatékkal hangsúlyozza az egyház valamennyi püspöke felé, hogy „az eucharisztikus kultusz iránti buzgalom és annak elmélyítése a próbaköve és egyben központja is annak a hiteles megújulásnak, amelyet a zsinat célul tűzött ki maga elé. Az egyháznak és a világnak nagy szüksége van az Oltáriszentség kultuszára. A szeretetnek ebben a szentségében maga Jézus vár bennünket. Ne sajnáljuk az időt, hogy elmenjünk és találkozzunk Vele az imádságban, a hittel teljes szemlélődésben, készen arra, hogy kiengeszteljük a világ számtalan bűnét és gonoszságát. Imádásunk sohase szűnjék meg!"

Lobogó Istenszeretet

Az Egyház által még el nem ismert magán kinyilatkoztatásokra nagyon óvatosan

6 *A II. Vatikáni Zsinat rendelkezései a szent liturgiáról.* Szent István Társulat, Budapest, 1964.

hivatkozhat az ember, így én is. Az eucharisztikus kultusz mai fontosságát talán mégis ide illően emeli ki a reményeink szerint valóságos istenanyai tanítás Medjugorjében (1995. szeptember 25.):

„Drága gyermekek! Ma arra hívlak meg benneteket, hogy szeressetek bele a legméltóságosabb Oltáriszentségbe! Imádjátok őt, kicsinyeim az egyházközségekben, és akkor az egész világgal eggyé váltok. Jézus pedig a barátotok lesz, és nem beszéltek többé Róla úgy, mintha csak most ismertétek volna meg.

A Vele való egység lesz a ti örömötök, és ti lesztek tanúi Jézus szeretetének, melyet minden teremtményének nyújt. Kicsinyeim, amikor Jézust imádjátok, közel vagytok hozzám is. Köszönöm, hogy követtétek hívásomat."

A szentek közösségében

Számomra világi életemben nagyon fontos volt az a tudat, hogy az eucharisztikus közösség a szentek közössége. Megdicsőült, zarándok és szenvedő egyháztagok

Jó tanács Anyja, könyörögj érettünk!

segíthetnek benne egymáson. Ennek csodálatos lehetősége az, hogy a katolikus hívő, aki megfelelően felkészült (megszentelő kegyelem állapota), és teljesítette a kiszabott feltételeket (szentáldozás, mentesség a bocsánatos bűnökhöz való ragaszkodástól, ima a Szentatya szándékára), az egyház segítségével mindössze félórás Szentségimádással akár mindennap megsegíthet egy tisztítótűzben szenvedő lelket a teljes búcsúval járó kegyelemben, vagyis az Isten által már megbocsátott bűnökért eredetileg járó és meghatározott ideig tartó büntetése elengedésében.

A liturgikus életvitel három megnyilvánulása pedig a kiszabott feltételek (kegyelmi állapot, akarnia kell a búcsú elnyerését) mellett részleges búcsúval jár.

Ez is átruházható egy-egy elhunytra.

A liturgikus élet három megnyilvánulása mint feltétel:

1. A hittel és lelkiismeretesen végzett állapotbeli kötelességek, az életterhek

viselése legalább egy-egy fohász mellett, melyben valaki Istennek ajánlja dolgait.

2. A hitből fakadó testi-lelki irgalmasság cselekedetei.
3. Az önként és a bűnbánat szellemében megengedett és kedves dolgokról való lemondások által.[7]

Aki a kegyelem állapotában van, és akarja a búcsúk elnyerését, belekapcsolódik Krisztus felajánlásába az eucharisztikus áldozatban. A Szentmise és a Szentlélek ugyanis a híveket ránevelik, hogy teljesítsék kötelességeiket úgy, hogy „valósítsák meg életükkel azt, amit hittel elfogadtak", és viszont: a lelkiismeretesen teljesített kötelesség a lelkeket napról napra jobban felkészíti a szentmisén való részvételre és a Szentlélek vételére.[8]

7 *A búcsúk imakönyve.* 2. kiadás. Szent István Társulat, Budapest, 1985.

8 *Indulgentianum doctrina* – Bűnbocsánattal és Oltáriszentséggel foglalkozó konstitúció (1967) 13. szabályából.

Ezt a gondolatot Farkas Edith így fejezi ki, amikor Szent Benedeket idézve leányaihoz szól: „*Praeparanda sunt corda et corpora nostra!*" – Szívünket és testünket egyaránt készítsük elő!

Majd ezt vési szívünkbe: Ahol a vallás igazságait elszántan megragadják, és az egyház szentségeinek segítségével élik ezeket az igazságokat, ott egységes, jó, emelkedett a hangulat, mert a teljes Istennek átadottság megnyugvást, megerősödést, érettséget, „kiédesedett" lelkületet eredményez. „Mindez a klasszikus liturgikus életstílusból fakad" – tanítja alapító anyánk. Az ilyen életet élő, Istennek szentelt ember azért boldog, mert tudja, hogy hivatása van, és szívében szabadon működik a Szentlélek. Farkas Edith hő vágyát ezekkel a szavakkal fejezi ki: „Jómagamnak szent szívet, »*sacré coeur*«-t kívánok. A mi szívünk nem ilyen volt, de reméljük, hogy a fogadalom után valóban Istennek szentelt és feláldozott szív lesz. Kérjük az

Úr Jézust: ilyen szent szívet adjon a Szociális Missziótársulat minden tagjának... hogy valamennyien elérjük végső célunkat, az örök boldogságot. Úgy legyen."

Ezzel jelen összeállításomban el is érkeztem alapító anyánk liturgikus szellemiségének erőforrásához, Jézus Szent Szívéhez mint „a Szűzanya méhében a Szentlélektől alkotott Szívhez". Szentlélek, Szűzanya, Szent Szív – ezek Farkas Edith alapításának fundamentumai. (*Farkas Edith Lelki iskolájá*ban alig van megemlítve a Szűzanya, de egy vallomásában azt írja Edith anyánk – és ez nagyon fontos nyilatkozata a Társulat folyamatos megtérési szándékára –, hogy azért választotta színünknek a kéket, mert Lourdes-ban kék övet viselt a „jelenés", és azt mondogatta Bernadettnek, hogy „Penitencia! Penitencia!")

Szent Szívvel a Szentlélek kegyelmeiből a Szűzanya útjain elvinni a „jó hírt" a szegény, szenvedő testi-lelki rászorultakhoz: Mennyei Atyánk minden embert szeret, és örök boldogságunk Nála van! – milyen biztató perspektíva!

Személyes érintettség, tapasztalatok

Itt vagyok számodra!

Az Oltáriszentség tiszteletére vonatkozóan számomra megragadó Izaiás próféta panasza, melyben Jézusét is hallhatjuk:

„Hagytam, hogy felkeressenek,
akik nem kérdeztek engem.
»Íme itt vagyok! Íme itt vagyok!«
– mondtam a nemzetnek,
mely nem szólította nevemet.
Egész nap kitártam kezemet
a lázadó nép felé, amely
nem jó úton jár,
hanem saját gondolatai után.”

(Iz 65,1–2)

Vajon miért hangsúlyozza a mai világ újraevangelizációs felhívásában a Szentatya (II. János Pál) az Oltáriszentség kultuszát? Vajon miért kéri a Szűzanya Medjugorjében a világot: „Szeressetek bele a legméltóságosabb Oltáriszentségbe”?

A magyarázat: a szeretetnek ebben a szentségében maga Jézus vár bennünket, ő ott barátként akar egyesülni velünk, ezáltal örömünk forrásává válni és szeretetének tanúivá tenni bennünket Isten minden teremtménye felé.

Engem vigyetek haza!!

Példák vonulnak el lelki szemeim előtt a múltamból... Egy mai árvaházban gyermektelen szülők keresgélték látszólag eredménytelenül az örökbefogadandó, nekik megfelelő gyermeket. Egyszer csak

az egyik kis ágyból vékonyka hangon felkiáltott egy vézna, jelentéktelennek tűnő kisfiú: „Itt vagyok! Engem vigyenek haza, édesapám!" Megtörtént. Gyermek és nevelőszülő boldogok lettek (a fiúcska felnőtt korában szintén árvaházból jutott gyermekhez...).

Embered akarok lenni!

Egy idős, teljesen magányos nő városunk utcáin tétovázó, kétségbeesett tekintettel hajtogatja megismétlődően: „Nincsen senkim!" Viszont élt egyszer egy nagymama, aki könnyes szemmel emlékezett vissza gyermekkorára, amikor több generáció élt együtt, szegények voltak, bizony előadódott, hogy az idős nagyszülőnek nyugdíja sem volt, mégis hasznosnak érezte magát. Mert „embere" lehetett az unokáinak. Az egyiknek éppen ezért, felnőtt korában hazatérve szülőhelyére – első útja mindig „öregapja" sírjához vezetett. Mert emlékeiben az élt, hogyan mesélte neki fáradhatatlanul egyetlen meséjét – melyet tudott –, mindig új

varázzsal, hányszor vett neki dohányra kapott, félretett kis pénzecskéjéből „pisingert", és hányszor kapált bele az ő kukoricasorába, amikor lemaradt tőle kapálás közben! Mert nem akarta egyikük sem, hogy elmaradjanak egymástól. Mert mindkettőnek igénye volt a másikkal való gondolatcsere. Ez a felnőtt később is ennek a nagy barátságnak erejébe kapaszkodott, ennek emléke színesítette meg lelkét. Gyermekkorában soha nem tudta válasz nélkül („Itt vagyok!") megszólítani nagyapját, és azt érezte, hogy még halála után is vele van, segít neki.

A barátság Szentsége

Minden korban voltak, akik a „nagy barátot" Jézus valóságos jelenlétében (az Oltáriszentségben, számára a barátság Szentségében) találták meg. Ismerek olyan családanyát, akit egész életén át elkísért ez az eucharisztikus kultusz. Már karonülő korában második otthona a templom volt, és öregkorában is féltve őrzi parányi kis „imaköngyét" (még csak így

tudta kimondani az „imakönyv" szót, amikor az elsőt megkapta), melyet édesanyja ölében ülve, a szentmiséken forgatott jobbra-balra, le-fel. Kisiskolás korában hitoktatónője elmélyült imádkozását figyelte meg a szentáldozás után, és ez a tanító tette örökre széppé az első nagy találkozását a „valóságosan jelenlevővel". Második hittanárjának tanítása is mélyen belevéződött fogékony szívébe: „Ne hagyjátok Jézust hiába várakozni! Tanítás után látogassátok meg a templomban!" Így is történt. Következményeképp iskolájában így véleményezték középiskolába indulás előtt: „Nem ajánljuk... iskolába továbbtanulásra, mert idealista szemléletű. Tanítás után csapatostól vonulnak utána a gyerekek a templomba."

A lány mégis bejuthatott egy középiskolába édesanyjának fáradhatatlan utánajárása következtében.

Középiskolás korában aggályok kezdték gyötörni, a Szentséghez járuláshoz szükséges „méltó" lelkiállapotát illetően. Ismét egy lelki ember nyugtatta meg

veszélyes bizonytalankodásában: „Tegye le terhét Isten előtt itt és most véglegesen, aztán áldozzon(!), áldozzon(!), minél gyakrabban."

Az egyetemen az 1956-os forradalmat követő hangulatban csak a külvárosi katolikus és görög katolikus szertartásokon vehetett részt. Mégis tudtak erről is az illetékesek. Ezt így fogalmazták meg az első munkahely felé: „Idealista szemlélete ellenére közösségi magatartású."

Később egy tudományos munkájának végső elismeréséhez munkahelyi ajánlat kellett. „Most megtagadhatnánk ezt! Egy okos ember hogyan járhat templomba?!" – kérdezték. „Megtehetik!" – hangzott a beleegyezés. Nem tették meg... Talán az akkor is megnyilvánuló „idealista szemlélettel" járó sok önkéntes társadalmi munka miatt?

Nagy Szentség, ó térj be hozzám! – mondja azóta is, amikor lelkének eucharisztikus bensőségességében örvendezik, hálálkodik, panaszkodik, méltatlankodik, azaz beszélget Jézussal. Számára ma is a

templom a házak háza. A templomtorony az éjjeli világítótorony és a nappali iránytű.

A hódító kereszténység

Egy jelentős mű[9] foglalkozik az eucharisztikus kultusszal. Az egyik fejezet címe: A szeretet szerepe az apostolságban.

Visszatérően foglalkoztat a krisztusi eszme győzelmes terjedésének feltételrendszere, mert azt hiszem, hogy a szerzetesrendek karizmája sikeres megvalósításának is ez a központi kérdése. Miután először olvastam egy ezzel a témával foglalkozó írásművet, a végén így fogalmaztam meg magamnak: Erre kell törekedned!

1942-ben íródott le tehát korunk nagy kérdése ebben a könyvben: Miért nincs ma már szó sok vonatkozásban „hódító

9 Csávossy Elemér: *A századok nagy jele. A Jézus Szíve-tisztelet mivolta, gyakorlata és jelentősége.* Korda Rt., Budapest, 1942.

kereszténységről"? Kissé hosszabban idéznék belőle, mert ma is nagyon időszerűnek érzem.

„Sok szó esik, s egész köteteket írnak a kérdésről, hogy miért is nincs ma a kereszténységnek, nevezetesen a Katolikus Egyháznak oly átütő ereje a világban, mint hajdan? Erre a kérdésre sokféle választ adnak. Igaz mind, amit mondanak. De ha a baj legmélyebb okát kutatjuk, egy dologban foglalhatjuk össze az összes hiányokat: a jó példa, az igazán keresztény élet, s elsősorban a szeretet megfogyatkozása. Nem keresztények már a keresztények. Házasságukban pogány módon élnek. Magyarországon körülbelül minden 16. katolikus házasság felbomlik. A gazdasági életben az önzés uralkodik éppúgy, mint a pogány korszakokban.

Miben különböznek voltaképp az ún. keresztény népek a pogányoktól erkölcseikben? Ha egy pogány japán ember ma Európába jön, mit lát? Öt-hat részre szakadt kereszténységet: a nagyvárosok erkölcstelensége felülmúlja talán saját

városai erkölcsi eltévelyedéseit, a keresztény népek és országok egymás közt éppúgy háborút viselnek, a leggyilkosabb eszközökkel egymást pusztítják, akárcsak a pogányok. A tanban ugyan mást vallanak, de a mélyebben gondolkodó pogány előtt jogosan felvetődik a kérdés: komoly-e az ilyen kereszténység? És hogyan van az, hogy nem tudja jobban átalakítani azok gondolkodását, akik ezt a tant hiszik és ajkukon hordják?

A legnagyobb baj tehát abban rejlik, hogy sok, nagyon sok keresztény nem is keresztény már, legalábbis erkölcseiben, cselekedeteiben nem az. Elsősorban pedig a szeretet gyakorlásában nem az. Mert minden jó példa közt legjobb, és minden jócselekedet közt legkimagaslóbb: a szeretet.

Mivel győzött a kereszténység a pogány világ fölött? A vértanúk hősiességével, a tiszta erkölcsök ragyogó példájával, és főleg a szeretet tündöklő sugárzásával. »Nézzétek, hogyan szeretik egymást!« – mondották a pogányok, és ez a példa, ez a szeretet győzte meg őket a kereszténység igazáról.

Ez az igazi hódító kereszténység, melynek szelleme a megkereszteltek sokaságából kipusztult. E nélkül a tényező nélkül hiába halmozzuk az egyébként jó, sőt szükséges eszközöket: hiába lesz sajtó, film, propaganda, katolikus akció, rádió és száz egyéb dolog. A szeretet és tiszta erkölcs példája nélkül hatástalan marad minden.

Még a magasabb tökéletességre törekvő gyakori áldozók között is mily nagy azok száma, akik ezzel a gyakorlattal össze tudják lelkiismeretükben egyeztetni azt, hogy hétszámra kerülik felebarátjukat, ferde szemmel néznek rá, nem is szólnak hozzá, talán nyelvükre is veszik jó hírnevét, becsületét.

A szeretet és tiszta erkölcs példájával még nagy propaganda nélkül is hódítani fog a kereszténység, amint az első századokban is hódított. Ha az evangélium szellemét valóban életté és tevékeny erővé tennénk magunkban, akkor ma is éppolyan feltűnést keltenénk a világban, mint maga az Üdvözítő, és amilyent maga Szent Ferenc keltett. Ha ismét hódítóvá akarjuk

tenni a kereszténységet, akkor az egész vonalon a szeretetnek kell fellángolnia."

Ezt a lángot pedig a mű szerzője szerint „az igazi Jézus Szíve-tisztelet szítja. Mert az igazi Jézus Szíve-tisztelet felebaráti szeretet, nagyfokú felebaráti szeretet nélkül elképzelhetetlen. Jézus Szíve az összekötő kapocs, mely a lelkeket, a családokat, az osztályokat, a nemzeteket, az egész emberiséget egymáshoz fűzi, és szent egységben meg is tartja."

Szerzetbe lépésem után megtudtam, hogy ezeknek az idézett gondolatoknak megélője és hirdetője volt a Szociális Missziótársulat szellemi Atyja, Prohászka Ottokár, aki szerint Istenhez az út gyakran teremtményeken át vezet, azaz „emberszíveken át Isten Szívéhez". „Mert aki a szíveket teremtette, úgy akarta, hogy az emberek szíveikkel fonódjanak egymáshoz" – mondja a nagy püspök. „Előbb-utóbb mindegyikünk megtapasztalja, mennyire rá vagyunk utalva embertársaink szívére, és mennyire hivatva vagyunk arra, hogy másoknak szívbeli szolgálatot tegyünk."

Prohászka püspök szépséges gondolattal köti össze a Szentlélek-kultuszt a Jézus Szíve-tisztelettel: „Ennek a nagy fölséges organizmusnak (egység) vérkeringése a Szentlélekjárás, szíve pedig a Krisztusi Szív, mely ezen a földön végigdobogott egy emberéletet, hogy azután örök időkig minden lüktetésével a szentségek áramát küldözze határtalan lélekközösségének minden szülöttébe".

A lelki életben való haladásomhoz nagy segítségünk az, hogy Prohászka püspök atyánk szerint a hit nehézségeiben és az erkölcsi törvény szigorú követelményeivel folytatott küzdelmeinkben nem a száraz fogalmak, a didaktika fegyverei adják nekünk a leghatékonyabb támogatást. „Magasabban kell keresnünk, a Megváltó Szívéhez kell folyamodnunk. Akár a Megváltóról, akár a legszentebb Oltáriszentségről, akár Krisztusnak mindenkor tovább élő tekintélyéről van szó, minden kérdésünkre ő maga a válaszunk. Meneküljünk szerető isteni személyiségéhez, s mondjuk magunkban: ilyen volt Ő, a

szelleme, a teste, a vére, ilyen volt a lelke és legbensőbb megérzései... Szívén és lelkén át akarok nézni mindent, amit mondott és cselekedett, amit akart és parancsolt nekünk."

Ámulatba ejtő leereszkedés

„Íme, itt vagyok! Íme, itt vagyok!" – bizonyította Jézus az átváltozás valódiságát 1300 évvel ezelőtt Lancianóban annak a papnak, aki számára kételkedésének eloszlatása végett (vajon tényleg Krisztus teste és vére-e az átváltoztatott kenyér és bor?) hússá és vérré lett az átváltoztatás pillanatában az ostya és a kehely bora.

„Íme, itt vagyok! Íme, itt vagyok!" – ma, 1976-ban – mondja az Úr Jézus. Ugyanis ekkor a legkorszerűbb tudományos vizsgálatok igazolták, hogy az 1300 éves lancianói relikviákból vett szövetminták ma is élő szívizomból és friss, normális, egészséges anyagcseréjű személyből származnak.

✠

Farkas Edith és a Jézus Szíve-tisztelet

Megáldom a házakat

Első hitoktató nőmtől, Margit nénitől szívgárdista koromban egy fából készült, Jézus Szívét ábrázoló alkotást és egy kerámiaszívet kaptam, pici gyertyával, meg egy kiszögezhető kis Jézus Szíve-képet, rajta a felírással: „Megáldom a házakat, ahol Szent Szívem képét kifüggesztik és tisztelik." Ezek a tárgyak ma is „funkcionálnak".

Ennyi előrelépés (mai aktualizálás) után szeretnék visszatérni Farkas Edith eucharisztikus gondolkodásához. Alapító

anyánk életművébe beépült a Jézus Szívetisztelet. Ezt illetően két történelmi forrás

A Szent Szív a dicsőség és öröm fényében

ötvöződik össze alapítása lelkiségében: Nagy Szent Gertrúdé és Alacoque Szent Margité.

Nagy Szent Gertrúd lelki hatása megmutatkozik alapító anyánk szeretett idézetében: „Mindent Jézus Szentséges Szívében és a Szentlélek Úristen ereje által." (Erre figyelmeztet a társulat Názáreti Otthonának kápolnájában a liturgikus tér Szentlélek-ábrázolása és ezzel szemben a Jézus Szíve-kép. Az ide érkező ünnepelni vágyókat a Szentlélek és „alkotása", a Szent Szív, a szeretet lángoló tűzhelye fogadja.)

Helftai (Nagy) Szent Gertrúd (1256–1301) Jézus Szíve-tiszteletében a dicsőség és öröm sugárzása a jellemző, míg Alacoque Szent Margit Máriánál (1647–1690) a viszontszeretetre nem találó szeretet gondolata az uralkodó, azé a szereteté, mely – bár most nem szenved, de egykor annyit szenvedett – kiterjed a jelen kor bűneire, hálátlanságaira. Alacoque Szent Margitnál ezért előtérben van az engesztelés gondolata a Szent Szív ellen a szeretet Szentségében elkövetett bántalmakért.

Helftában majdnem mindig örömtől és dicsőségtől ragyogó égbolt alatt állunk. Itt a Szent Szív az ő szeretetében és dicsőségében

mutatkozik meg előttünk, látjuk, amint őt gyönyörűséggel telt lélekkel imádják. A Szent Szív-tisztelet itt mindenünnen a boldog szeretet örömét árasztja ki (épp úgy, miként a 13. század egész művészete a dicsőséges és diadalmas Krisztus szemléltetése). Szent Gertrúd lelke előtt az isteni Szív, mint valami kincstár, majd hárfa tárul fel, amely hárfát a Szentlélek újra penget, s melynek hangja a Szentháromságot s az egész mennyei udvart megörvendezteti. Majd bővizű forrásként áll előtte, melynek vize enyhíti a tisztítótűzben szenvedő lelkek szomjúságát, kegyelmeivel erősíti a földön küzdőket, és a gyönyörűség áradatával tölti el a mennyei Jeruzsálem választottjait. Ő pótol minden hiányt hódolatunkban, mellyel Istennek, a Szent Szűznek és a szenteknek tartozunk.[10]

Farkas Edith valamennyi lelki tanítására a hősies, harcos, hitvallásra való buzdítás mellett diadalmas életigenlés a jellemző.

10 *Szentek élete I–II.* (Szerk. Diós István.) Szent István Társulat, 1984.

Legfontosabbnak a Szent Gertrúd életét is meghatározó, fenntartás nélküli teljes önátadást tartotta Isten akaratának és szeretetének. Krisztus erre válaszul egyre mélyebben bevonta Gertrúdot a maga misztériumába. Ez volt alapító anyánk vágya is a Missziótársulattal kapcsolatban.

Farkas Edith azért is tekinthetett (mérceként) Szent Gertrúd Jézus Szíve-tiszteletére, mert ő is Szent Benedek regulája szerint élt. A sokféle külső tevékenységben felvirágzó szerzet a kolostoron belül folyó élet mélységének és erejének megfelelő volt. A külső tevékenység ugyanis alá volt vetve a liturgiának. Gertrúd számára a liturgia olyan volt, mint a levegő, amelyből élt, és amely mindent áthatott. Életének minden napja és minden órája a liturgiából kapott értelmet és tartalmat. Egész jámborságát a liturgiában hangzó isteni Ige lelkesítette és táplálta.

Írásaiban is belső világának ez a liturgiára jellemző feszes, sűrített, mértéktartó, meggyőző, egyszerű és világos stílusa mutatkozik meg.

Az életrajzában olvasható fő tulajdonsága alapító anyánké is: „Igazi gazdagsága a szívében rejtett, amellyel Isten ajándékozta meg, az a Szív, amely képes és készséges volt a túláradó szeretetre. Hackeborni Mechtilddel és Magdeburgi Mechtilddel való lelki barátsága a szentek történetének leghíresebb barátságai közé tartozik. De Gertrúd szíve akkor is erős és tágas volt, amikor arra kérték, hogy mások lelkiismereti bajában vagy tanácstalanságában segítsen. Bátor volt, belsőleg szabad, s így alkalmas arra, hogy a föld nyomorúságát és szépségét, saját és mások lelkének boldogságát és kínjait magára vegye, és Isten elé vigye. Az igény, hogy a világ megszentelésére szolgáljon, nagyon jellemző Gertrúd lelkületére. Úgy érezte magát, mintha »csatorna lenne, melyen keresztül Isten kegyelmet áraszt az emberek felé«. Életrajza szerint nem lehet megszámlálni azokat, akiknek segítséget és vigaszt nyújtott, »de emellett ez a művelt apáca a Szentírást németre fordította nővértársainak, hogy azok könnyebben megérthessék Isten szavát«."

Farkas Edith törekvéseiben alapítása célját és szellemi arculatát illetően könnyen felismerhetjük Szent Gertrúd lelkiségét. A „bambusz történetének”[11] leírásával a kegyelmet szállító, élő csatornává levésre buzdít, amely a teljes önátadás erejében lehetséges: „Szükségem volna rád – mondja a Mester. – Mester, én a tied vagyok” – adja a szót leányai ajkára alapító anyánk. Amikor pedig lelkes önvallomást tesz: „Én egy Szentírással és annak magyarázatával az egész szociális missziót vállalnám!” – egyben tanúsítja Isten Igéjének nagy fontosságát küldetésünkben.

A Szent Szív különleges oltalma

Amikor alapító anyánk a társulatot Jézus Szent Szívének ajánlotta, ebben az aktusban már Alacoque Szent Margit lelkisége

11 *Farkas Edith Lelki iskolája.* III. Szociális Missziótársulat, Budapest, 1945.

hatott rá. A közösségek tágabb értelemben vett családok. Áll ez a szerzetesi közösségekre is. Ezekről mondja Alacoque Szent Margit: „Jézus Szíve szeretetének édes kenetét árasztja a szerzetes közösségekre, melyek tisztelik, és különös oltalma alá helyezik magukat." Lelki vezetőjének pedig ezt írja: „Legyen azon, hogy mindenekelőtt a szerzetesek ajánlják fel magukat a Szent Szívnek. Annyi segítséget találnak benne, hogy semmi más segítségre nem lesz szükség eredeti buzgóságuk visszaszerzésére. A legkevésbé fegyelmezett szerzetesközösségben is visszaállíthatják így a legpontosabb szabályszerűséget. Azokat pedig, akik pontos szabálytartásban élnek, felvezetik a tökéletesség csúcspontjára.

Ami a világiakat illeti, ők e szeretetreméltó ájtatosságban (Jézus Szíve-tisztelet) megtalálják mindazt a segítséget, amelyre állapotuk szerint szükségük van, így békét a családjukban, támogatást a munkájukban, az Ég áldását minden vállalatukban, s vigasztalást bajaikban. És ugyancsak a Szent Szívben találnak

menedékhelyet egész életükben és főképp haláluk óráján. Ó, mily édes meghalni, ha gyengéden és állhatatosan tiszteltük Jézus Krisztus Szent Szívét!

Isteni Mesterem tudatta velem, hogy azok, akik a lélek üdvén fáradoznak, sikerrel fognak dolgozni. Érteni fogják a módját annak, hogy a legkeményebb szíveket is megindítsák, ha gyengéden tisztelik Szent Szívét, és azon iparkodnak, hogy tiszteletét mindenütt ajánlják és megalapítsák.

Végre egészen nyilvánvaló, senki sincs a világon, aki ne részesülne az Ég mindenféle segítségében, ha igazán hálásan szereti Jézus Krisztust. Ilyen szeretetet tanúsít iránta az, aki tiszteli Szent Szívét."[12]

12 Csávossy Elemér SJ: *A századok nagy jele. A Jézus Szíve-tisztelet mivolta, gyakorlata és jelentősége*. Korda Rt., Budapest, 1942.

Legyünk Krisztus képmásai

Én, aki nem sokkal szerzetébe lépésem után kezdtem el teológiai tanulmányaimat, ámulattal fedeztem fel, hogy Farkas Edith szemlélete mennyire egyértelműen krisztocentrikus. Minden megnyilvánulásában Krisztus bensőséges ismeretére és követésére törekszik és buzdít. Ezért olyan fontos számára a „katakombás életstílus", az apostolok példája és a szentatyák tanításai, mert ezek szerint a keresztény élet eszményképe az, hogy a keresztényekben kialakuljon, kifejezésre jusson Krisztus, és legyen minden keresztény külsőleg és belsőleg Krisztus képmása. Ez a lelki kialakulás szerinte úgy történhet, ahogyan azt ő gyóntatójától, P. Bíró Ferenc jezsuitától megtanulhatta, vagyis „ha a szemünk előtt Krisztus személyisége, a teljes, egész történelmi Krisztus áll. Ebben nemcsak az ő külső cselekedetei, hanem egész életének, cselekedeteinek, tanításainak indítóokai,

érzelmei, gondolatai, vágyai, akarata, tervei, alázatossága, engedelmessége, szeretete, szóval az egész belső Istenember, az ő jelleme áll. […] Mármost az Úr Jézus Krisztus tökéletes teljességében, egész történelmi mivoltában áll a Jézus Szíve-ájtatosság által előttünk."[13]

A végsőkig hasznosan

Végezetül, amikor alapításunk Jézus Szíve-tiszteletét reám nagy hatást gyakorlónak mondom, az imaapostolság mai, nagyon fontos értékeiről szeretnék említést tenni. Amikor ugyanis egy szerzetes eljut erőinek, cselekvőképességének fizikai határaihoz, de még szolgálni szeretne, nagyon vigasztaló és erősítő a következő buzdítás: Egy már majdnem munkaképtelen ember

13 Bíró Ferenc: *A Jézus Szíve ájtatosság központi természete.* Jézus Szíve Társaság, Budapest, 1933. Elektronikus változata: http://www.ppek.hu/konyvek/Biro_Ferenc_A_Jezus_Szive_ajtatossag_kozponti_termeszete_1.pdf

(Jaagen) megkérdezte az Üdvözítőt: „Ugyan miért vagyok én még mindig a földön? – Hogy Szívemen imádkozzál az Atyához velem együtt."[14]

Ugyan miért vagyunk még mindig? – kérdezheti a világ és magunk is. Hát csupán azért, hogy Jézus Szívén szeretett tanítványként imádkozzunk Őáltala, Övele és Őbenne a Mennyei Atyához: „Jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod!" – egyéni életünkben, közösségünkben, az Egyházban, Európában és az egész világon.

✠

14 Csávossy Elemér SJ: *A századok nagy jele. A Jézus Szíve-tisztelet mivolta, gyakorlata és jelentősége.* Korda Rt., Budapest, 1942.

A missziós nővér hivatása

Meg tudsz-e felelni?

Vajon nekem való-e ez a közösség, meg tudok-e felelni, boldog leszek-e ebben a közösségben? – kérdezgettem magamtól belépésem előtt, mivel nem egészen éreztem magam olyannak, mint a Farkas Edith-féle ideál. Alapító anyánk tanítása szerint ugyanis belül jól felépítettnek kell lennünk, hogy a külső apostoli munka szétforgácsoló, nyugtalanító hatásai közepette lelkünkben kellő rendet tudjunk tartani, ezáltal mi magunk is megnyugtatóan tudjunk hatni környezetünkre. A mi szolgálatunk teljes önátadást követel. Ebben

Boldogság? Nyugalom? Sikeres munka?

az esetben életszentségre vezet, egyébként bomlasztóan hat a lélekre. Ez sem biztos, hogy könnyű lesz – morfondíroztam.

Jött a következő kihívás: „Aki szolgálata közben elkedvetlenedik, elcsügged, az vét szociális küldetése ellen, mert nekünk hivatásunkban boldognak kell lennünk. Ez alaposan és sajátosan előkészített lelkülettel érhető el. Alapelvünk az, hogy az Úristen soha nincsen nyugtalanságban. Ezért a szociális missziós lelkület okos, mértékletes és céltudatos, amely »bent« (saját személyiségében) és »kint« (a szociális missziós munkaterületen) is minden rendetlenséget renddé tud alakítani. Ehhez a feladathoz egész ember kell, aki a maga kötelességeit jó előre átgondolja, és a maga hatáskörében előrelátóan intézkedik, vagyis nem felületes, kapkodó, feledékeny. Az ilyen ember jellemes és egyben egész ember.

A hivatalos istentisztelet életre hívása nálunk kiegészül a fokozott csendtartással, az előírások és a napirend pontos megtartásával. Erre az alapra épül a szociális

munka, melynek a lélek vetületeként szolidnak, alaposnak, állhatatosnak és kitartónak kell lennie. A liturgikus életet élő szociális embertípus nyugodt, magabiztos, céltudatos, részleteiben kidolgozott, egyöntetű. Vagyis itt a közösség egy eszmének élő, stílszerű egyéniségekből áll, akik egyben kemények minden, hivatásukat zavaró körülménytől való elhatárolódásukban. Ez harcos élet: a szociális munka forgatagában folyamatosan meglevő szétforgácsoló eszmék, ajánlatok, tervek, tanácsok, hírek, újságok elleni következetes, kemény, okos és céltudatos életharcé."

Ha az előzőekben itt-ott egyáltalán nem éreztem magam megfelelőnek, biztatóan hatott rám kedves főnöknő anyánk elvárásaiból néhány: „Ha valaki egy ügyre beállított, egységesen körülhatárolt, koncentrált, összpontosított, jól megszervezett személyiség, annak a munkája is ilyen lesz." Ha nem is alaptulajdonságom a jól megszervezettség, de azt hiszem, hogy az „egy ügyre beállítottság" mindig megvolt nálam.

Nagy kísértés rejlik néhány lehetőségben. Számomra is. Mert Farkas Edith azt állítja, hogy „ezek az alapelvek a belső családi életre is érvényesek. Minden területen a kapott, saját feladatnak kell élni, a többit, bármilyen vonzónak látszanak is – ami érdeklődésemet, kíváncsiságomat, szereplési vágyamat csalogatja és kötelességem jó végzésétől elterelne –, életemből eleve kizárok.

A céltudatosság, a rendíthetetlen nyugalom nem temperamentum dolga, hanem az egy ügyre beállítottságban, az elhatárolásban rejlik, abban, hogy meg tudjuk különböztetni a lényegest a lényegtelentől, és annak alárendelni mindent. Ezért imaóráinkban felül kell vizsgálni, hogy mit kell elhagyni, illetve megtenni ahhoz, hogy eltaláljam Isten gondolatát rólam és közösségemről. Istennek megismert elképzelését nagy erővel kell érvényesíteni életemben, és ennek kell mindent alárendelni."

Mindenesetre bizonytalankodásomban továbblendített a lehetőség: „Ez a magatartás nagyon visszahat az idegekre is. Akkor

tud valaki idegeiben teljesen megnyugodni, ha tisztában van feladataival, teljesítőképességeinek határaival, és életében ennek rendel alá mindent."

Alapító anyánk újból és újból hangoztatja a jellem, az evangéliumi karakteresség fontosságát. Ez azt jelenti, hogy életünket kizárólag olyan elvek vezéreljék, melyek az evangéliumban gyökereznek. Az elv maga az egész életet irányító vezéreszme, és nemcsak a fő irányt szabja meg, hanem a részletekben is eligazít, és minden apróságot stílszerűsít.

A keresztény jellem egyetlen elvről sem mondhat le anélkül, hogy az egész karakteren csorba ne esne. Az egyik alapvető elv az abszolút igazság. „Minden kristályos jellem megadja magának az összes erkölcsi kérdésben a nyilatkozáshoz és kitartáshoz szükséges pszichológiai időt, azután megfontoltan, lényegre törően, nem bőbeszédűen és »szeplőtlen nyelvvel« nyilatkozik véleményéről. Ha nyelvünkkel hibázunk, ezt minden esetben jóvá kell tenni, hogy ezáltal kiégessük

jellemünkből mindazt, ami a hazugság szelleméből van."[15]

Biztonság? Belső erő? Sugárzó egyén és közösség?

Jó lenne elérnem a következőket is – gondoltam, amikor elmélkedtem anyánk iránytűjén. „A jellem lényeges tulajdonsága a határozottság. Ez a jelleg a közösségből is kiérződik. Határozottság, egyenletesség, biztonság, »meglettség« arcban, emberben, közösségi életben, szerzetesrendben: ez adja az embernek és dolgoknak a jellegét, a jellemet. Ebből fakad az a boldogság, amely a biztos vezetésből ered minden közösségi életben. A szentekből is ez a fajta biztonság sugárzott. […] Előfordult, hogy az első keresztényüldözések idején az arénákban még az állatok is meghódoltak a keresztények belső ereje előtt." A jellem ugyanis

15 Az idézetek *Farkas Edith Lelki iskolája*ból vannak.

határozottsággal jár, és nincs szentség jellem nélkül. A határozott embert az akarat, a karakter kinevelése, kiszépítése formálja: tudni kell, hogy mit akarok, mi a célom, és milyen eszközök kellenek az eléréséhez. (Amikor ezeket a tanításokat próbáltam magamévá tenni, eszembe jutott egyik tanárnőm hitoktatói képzésem idejéből, aki nagy hatással volt rám szép és vonzó útmutatásával. Azt tanította a Farkas Edith által óhajtott embertípusról, hogy az ilyen stílusú személyiség „veretes". Szerinte minden vallásos embernek ilyennek kell lennie. Önmaga és mások számára jól láthatónak, érzékelhetőnek kell lennie, mert ha nem látszik, hogy valaki karakter, akkor vegyül, de nem kovász. Az egyéniség belülről sugárzik barát és ellenség számára. Az intuíció mindig el fog irányítani, a lelkiismeret kontrollálni. Megélt hitünk sugározzon! Az én Istenem sugározzon! Ebből emberi nyugalom, stabilitás származik. Vállalni kell a felelősséget! Szépség lesz a jutalom.)

A határozott típus és jelleg a közösségi élet minden részletében alapelvül

szolgáljon. Sem a napirend, sem a munka nem lehet határozatlan, bizonytalan, jelleg nélküli valami. Mindenki felelős a határozott, szervezett és rendezett egyéni és közösségi karakter kialakításáért. Fontos ebből a szempontból a részletek jelentőségének hangsúlyozása. Mindenki a saját birodalmának tekintse közösségi posztját, ahol minden képességét, ambícióját és vágyát mozgósítania kell az ideál megvalósítása érdekében.

Akiket Isten hív, megszólít, azoknak a szükséges kegyelmeket is megadja – tanítja anyánk –, hogy a rábízott közösség, család, munkakör sajátos feladataival, nehézségeivel mint „vezéregyéniség" meg tudjon küzdeni. Ahol ez lassan megy, annak ki-ki maga az oka.

„A mi belső harmóniánkat a rendetlenség például okvetlenül megzavarja, mert az ember az eszményre, az ideálra van beállítva, azt keresi, és nincs békéje, amíg azt el nem éri. Pontosság, rend nélkül nincs életszentség. Ezért nekünk rendet kell teremtenünk minden területen, és ebbe a

munkába egész energiánkat bele kell fektetni."

Hogy a jellem, a jelleg egy közösség arculatán minél jobban kialakuljon, és ezáltal ott mindenki élvezhesse a biztos, kiépített rendet, ahhoz minden „hozzátartozónak" teljes személyiségét oda kell adnia a célnak, „ki kell csalni a szikrát, a tüzet a mi lelkünkből, hogy tűzzel, lelkesedéssel, teljes akaraterővel megteremjük azokat a gyümölcsöket, melyeket az Úristen oly sok kegyelemadomány után méltán elvárhat tőlünk."

A jó „házi koszt"

Alapító anyánk a liturgikus életvitelű evangéliumi szociális embertípus nevelésében nagy jelentőséget tulajdonít az aszkézisnek, és ezt összekapcsolja a Szentlélek működésével. Ebben is az őskeresztényi egyszerűség a kiindulópont. Farkas Edith mindenhol és mindenkinek egyszerű,

igazi, jó „házi kosztot" akart adni (a belső szerzetesi szabályzatban és a szociális apostolkodás feladataiban is). Ezért a mértéktartó aszkézist ajánlja. Bölcs felismerés részéről az aszkézis és a Szentlélek kegyelmeinek összetartozása.

A hívő keresztény ember egész élete szabad, felelősségteljes döntések sorozata. Ez csakis a Szentlélek segítségével sikerülhet jól. A jó döntéshez kell az aszkézis. Alapító anyánk ezért „útravalójában" azt tanítja, hogy aki rendszeresen aszketikus életet él, az a legnehezebb pillanatokban sem veszíti el lélekjelenlétét, és Istentől olyan csodálatos vezetést élvez, hogy a legtöbb esetben tudja, mit kell éppen tennie.

A Szentlélekkeresztségről szólva pedig lelki iskolájának második kötetében arról tanít, hogy az apostolok attól kezdve tudják mindig, hogy mit kell tenniük és mit kell szólniuk, miután vették a Szentlelket.

Ez a szemlélet Szent Benedek lelkiségéből ered. A bencés tanítás szerint ugyanis például a böjtölés nem öncél,

hanem a lelki aszkézis jól bevált módszere, amely az imádsággal és jó cselekedetekkel együtt elvezethet az Istennel és emberekkel szembeni helyes magatartáshoz.

A böjt ugyanis testtel és lélekkel való imádkozás. „A böjtben testünkkel-lelkünkkel nyújtózunk Isten felé, testünkkel-lelkünkkel imádjuk őt. A böjt a test kiáltása Isten után, kiáltás a mélységből, abból a szakadékból, ahol legmélyebb tehetetlenségünkkel találkozunk, és engedjük mindezt Isten mélységébe hullani."[16] A böjtnek közösségi hatásai is lehetnek. Mint ahogyan a liturgia közösségi cselekedet, a közösségi böjt közös imaórákkal összekapcsolva megnyithat minden közösséget Isten számára. Az ilyen böjtöt ugyanis a liturgia ereje megkönnyíti, a böjt viszont elmélyíti a liturgia közös ünnepét. Ilyenkor olyan közösség hordoz bennünket, amely meg akar nyílni Isten Szent Lelke előtt.

16 Grün, Anselm OSB: *Böjt – test és lélek imája.* Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1993.

Az egész közösség böjtje megtisztíthat minden légkört, amelyben feszültségek, áthidalhatatlanul megszilárdultnak tűnő

frontok vannak emberi nézetek, csoportok között. Az ilyen böjtben egész létével kiált a közösség Istenhez, hogy beismerve saját

tehetetlenségét, az ő Lelkével törje át a határokat.

A közösségi böjtölés egyrészt segít abban, hogy ne adjuk fel túl korán, másrészt hordoz is bennünket. Érezzük ugyan, hogy szembesülünk önmagunkkal, de azzal is, hogy ezzel nem hagytak bennünket egyedül. A közösség emellett egészségesen korrigál is az ártó túlzások ellen.

Farkas Edith egész életműve az önátadásra való buzdítás. Amikor az erre törekvő személy az ő közösségében a mindennapi teendők közepette időt biztosít a böjtre, a virrasztásra, egyéb önmegtagadásokra és az imában való csendes Isten elé helyezkedésre, akkor sejti meg, hogyan viszonyul valójában Istenhez, és csakugyan kész-e egészen odaadni magát Neki, és engedni, hogy egyedül ő legyen személyisége betöltője.

„Kérjük Istent – mondja anyánk –, hogy mi modern kiadásban mégis hű gyermekei lehessünk Szent Benedeknek, és gyakorlói a Szent Benedek-i szellemnek: hogy mi is Isten jelenlétében járó, fegyelmezett, aszketikus szerzeteslelkekké fejlődjünk: hogy súllyal bíró emberekké váljunk, olyanokká, akik az igazi, a lelki kultúrát terjesztik. Ez ugyanis a legszebb szociális misszió.

Ezt valósítjuk meg, nemcsak annyira, amennyire eddig tettük, hanem sokkal erősebb mértékben. Isten kegyelmi segítségével hasonlóak lehetünk az apostolokhoz, akik csak tizenketten voltak, és megtérítették a világot. Mi többen vagyunk, mint tizenketten. Az apostolok szegények és tudatlanok voltak, a hitük azonban nagy volt, és megnyerték a világot…”

✠

Amit egynek tesztek a legkisebbek közül…

A sokból többnek juthat, a kevés is értékes lehet

Mit tehetünk az oltárra? – kérdezi alapító anyánk. Kinek mihez adott az Isten tehetséget. A munka is imádság legyen! – válaszolja.

Én mit tehetek oltárra? – kérdeztem magamtól belépésemkor. Ez egy nagy múltú, széles munkalehetőségű közösség, majd csak lesz nekem való feladat – gondoltam. Egy-két számadatot megtekintve az elmúlt évek tevékenységéből, rájöttem,

hogy itt mindenkire szükség van. Hatalmas teljesítményeket láttam.

A „SZÁMOK KÖNYVÉBŐL"

Helyi feljegyzésekből, kimutatásokból olvastam, hogy a Szociális Missziótársulat már 25 éves múlttal rendelkezve is nagyon sokat tett. 1933-ban például 120 társegyesülettel rendelkezett Magyarországon. Az alapítás óta eltelt negyed század folyamán több mint 60 ezer konferenciát és szociális előadást, több mint 1000 lelkigyakorlatot és tanfolyamot tartott; irattárában körülbelül egymillió segélyt és vigaszt kérő levelet tárol, melyekből az örök emberi remény, a szükség és fájdalom rajzolódik ki; ugyancsak több mint félmillió a nővérek által kikutatott, átvizsgált és a lehetőségekhez képest elintézett szegényügyi probléma. Megközelítőleg 70 000 beteglátogatás vigaszt és enyhülést adott a szenvedőknek; egy intenzív gyermekvédelmi

akció 50 000 városi gyermeket juttatott Isten szabad ege alá. A pénz- és természetbeni segítségben részesülők száma kétmillió fölött van.

A magyarországi szerzetesrendek megszűnése előtti közvetlen időszakban az önkénteseinket tömörítő országos szervezetünkben a több ezer tagot számláló 450 missziós egység a tagok lakóhelyén vállalt szociális és karitatív tevékenységet. Befolyása volt az ifjúkori bűnözés megelőzésében, ifjúsági mozgalmak szervezésében, családszolgáltatásokban, börtön- és kórházmisszióban, gyári dolgozókkal való foglalkozásban, hajléktalan menhelyek fejlesztésében.

A beltagok, vagyis a szerzetesnővérek működtették a missziós házakat és intézményeket. Húsz intézményben dolgoztak 21 településen (fővárosban és vidéken). Munkájukat leány-javítóintézetben, ellátatlan és elhagyott lányok otthonában, plébániákon, az országos szervezet központi irodájában, leányárvaházakban, fiúárvaházban, iskolákban, fogházakban,

települési munkában, alkalmazási szolgálatban, ápolói iskolában, idősek otthonai-

ban, dolgozó lányok otthonában, népjóléti munkában, lábadozóotthonban, vakok

intézetében és fogyatékos gyermekek intézetében végezték.

Munka mindig lesz

Megnyugtató volt számomra Farkas Edith bölcs előretekintése, nagy bizalma a lehetőségekben.

„Ki tudja, a jövőben végezhetünk-e szociális munkát, de az egyértelmű, hogy a Szociális Missziótársulatot mégis életben tartva, valamiféle életformát tudunk találni, összehúzódzkodva, esetleg mindenki a kenyerét keresve.

Valaki azt kérdezte tőlem, hogy melyik munkáért keletkezett voltaképpen a Szociális Missziótársulat? Hogyan gondolkodom a szociális munka teljesítéséről mint a társulat alapítója. A munka mellékes! – Fő a megszentelődés. – Ezért most különös hangsúllyal mondom, mert rendkívül komoly időket élünk. – Mindig hangoztattam: »Egy a szükséges!«, aztán pedig

úgy és annyit dolgozni, amennyit a helyzet megenged.

Amíg Isten engedi a nagy tevékenységet a szegényügyben, addig ott működünk, ha egyik vagy másik megszűnik, akár éveken át, a Missziótársulat zsánere és medre nem változik meg. Megyünk első és legfontosabb feladatunk, az önmegszentelődés útján."[17]

Így kezdtem... és lassan megérlelődött az én hitvallásom is.

Hiszem és vallom, szeretem és élem

Farkas Edith egész életműve egyetlen felhívás: Legyetek Szentek! Ti, akik a Szentlélek templomain dolgoztok, legyetek szentek – mondja –, mert akkor az embereket is szentül fogjátok szolgálni! Még ruháitokból is az evangélium jó illata

17 Farkas Edith: *Konzultáció a nővéreknek.* 1931. január 20. – részlet.

áradjon! Éljétek hiteteket, lássák meg rajtatok, hogy az Oltáriszentség élő tabernákulumai vagytok! Mi más ez, mint hitvallás?

Ez a jelenlegi összeállítás egy mai keresztény személyes hitvallása a Szociális Missziótársulat küldetéséről: szellemisége boldoggá tud tenni embereket.

Ahogy sorról sorra megszületett ez az elmélkedés, úgy erősödött meg bennem Farkas Edith hangja mellett a piarista papköltő vallomásáé: Hiszek! Az ő költői gondolataival szeretnék én is hitvallást tenni a magam szerzetesi módján: Élő hitemmel vagyok én szabad.

Sík Sándor

Hiszek

Hallják meg hívők és hitetlenek
Élet-halálra szóló eskümet!
A szív bősége zúg fel ajkamon,
Az kényszerít a Krisztust vallanom.
Hallják meg rokkant, vén aposztaták
S a vétekben vajúdó új-világ,
A forradalom, a vak Leviathán,

És hallja meg a settenkedő Sátán:
Isten nevében vallomást teszek:
Hiszek.

Hiszek, és hitem súlyos és kemény.
Nem tünde tan, nem pille vélemény.
Nincs benne így-úgy, bárcsak és talán:
Igen és nem, kereken, magyarán.
Semmi csűrés és semmi csavarás,
Ínyeskedés és köntörfalazás:
Hiszem és vallom, szeretem és élem,
Amit az Egyház hinni ád elébem.
Ebben a hitben élek és halok:
Katolikus vagyok.

Hiszek egy Istent, ki három személy,
Az élő Istent, aki bennem él,
S akiben élek, mozgok és vagyok,
Kinek tenyerén megsimulhatok.
Akinek rám is éber gondja van,
És cselekszik bennem és általam.
Aki mozdítja minden mozdulásom,
És én jóban-rosszban boldogan imádom
Intéző édes mély akaratát.
Hiszek Istenben, hiszem az Atyát.

Égnek és földnek testté vált frigyét:
Hiszem a Krisztust, hiszem az Igét.
Akit az Atya örök óta szül,
És akiben szépséggé lesz a zűr.

Kinek emberré tetszett válnia,
Hogy Isten legyen az ember fia.
Ki hogy mindennap eljöhessen hozzánk,
Ízlelnünk adta a rejtelmes Ostyát.
Benne az élet és benne az út.
Hiszek Istenben, hiszem a Fiút.

Hiszem a Krisztus gyújtotta tüzet:
A Szellemet, aki a Szeretet.
Hegyeket bont, szíveket áthidal,
És hét csatornán csorgatja beléd
Az élesztő kegyelem kútfejét.
Ki tüzet gyújt az embergondolatnak,
Kiből fölébe nőhetsz tenmagadnak,
És mosolyoghatsz, alkothatsz, ölelhetsz.
Hiszek Istenben, hiszem a Szentlelket.

Hiszek, és tudom, honnan a hitem.
Házamat én kőszirtre építem.
Négy élőlény az erős alapok:
Ember, oroszlán, sas, tulok.
Hallottam a piacon szólni Pált,
Hallottam Ágostont és Ottokárt,
Látom a szirten Péter kulcsait,
S bennem a mélyben, hallom döbbenettel:
Kimondhatatlan gerjedezésekkel
A Szentlélek sóhajtozik,
ó tudom kinek, ó tudom kinek:
Én az eleven Istennek hiszek.

Élő hitemmel vagyok én szabad.
Mankó helyett kötöttem szárnyakat.
Ami akad a földön emberi,
Gazdag szívem testvérnek ismeri.
És ami túl az emberkörökön,
A végtelenség: ígért örököm.
És mikor üt a boldogságos óra,
Hogy befogadjon koporsóm gubója:
Hitem gyertyája utolsót remeg,
És Istennek ajánlom lelkemet.

(1932)

Saját vallomásom

Hiszek.
Hiszem és vallom, szeretem és élem,
Amit Közösségem hinni ad elébem.
Ebben a hitben élek és halok:
Missziós nővér vagyok.

Hála legyen Istennek!

A bevezetőben említettem, hogy múltamat bizonyos egzisztenciális frusztráció uralta. Sokat dolgoztam, állandóan tanultam, meg akartam hálálni anyám nevelését, boldognak akartam tudni fiam jövőjét, jó feleség akartam lenni, eredményes munkaerő, egyházközségi tag stb. Mégsem éreztem soha azt, amit Sík Sándor „Samu bácsija":

> „Gyűlik szemben a zamat,
> Szívében az áhítat.
>
> Tőle él amit itt lát:
> Szőlő, szántó, kert, család.
> Csak jól munkált mindennek,
> Hála legyen Istennek!"[18]

Ha alkalmazni akarom pszichológiai tanulmányaim szókészletét, talán ide illő, ha így fejezem ki magam: a bennem lévő, lelki egészségre törekvő belső feszültség „a

18 Samu bácsi (1947). In: *Sík Sándor összegyűjtött versei*. (Szerk.: Jelenits István.) Szent István Társulat, 1976.

Szentlélek iskolájában", Farkas Edith irányításával olyan állapotba helyezett, amely egy felszabadító egzisztenciális dinamika. Alapító anyánk lelkisége valóságos logoterápia számomra, mert általa tudatosul bennem, hogy:

1. Saját értékeimmel cselekvően hozzájárulhatok egy közösség eredményes munkájához.
2. Testvére, barátja lehetek nővéreimnek, és ők is az enyémek.
3. Elkerülhetetlen nehézségeimet, kudarcaimat, szenvedéseimet felajánlhatom a cél érdekében: közösségem hivatásának virágzása hozza magával a „többit", a többi hozzám tartozó boldogságát!

Törj hát utat a kegyelemnek!

Évek óta szinte szívem fölött hordom Edith anya egyik magyarázatát Jézus ígéretei közül arról, amely szerint Szent Szíve tisztelőinek megadja az állapotukhoz szükséges kegyelmeket. Anyánk sorra lelkesíti a

kenyérkereső családfenntartókat, a családanyákat, a hitveseket, a tanítónőket, végül a tehetetlen betegeket, a Jézustól várható hivatásbeli kegyelmek szépségeivel. Ezután így szól: „De te, kedves, ezeken kívül az élet küzdőterén is meg akarod állni

„Mindent Jézus Szentséges Szívében és a Szentlélek Úristen ereje által." (Nagy Szent Gertrúd) Ez a missziós nővérek napi fohásza.

helyedet. Hallgasd csak: megadja az állapotodhoz szükséges kegyelmeket. Vagyis Ő ad neked hitet hivatásodban; szeretetet, mely nem hagy nyugtot; önzetlenséget,

mely senkit nem feled el, csak önmagát; okosságot, mely mindent elrendez; kitartást, mely mindent bevégez."

Mintha nekem is szólna a biztatás: „De te, kedves, aki anya és gyermek vagy, valamint egyházközséged tagja, ezeken kívül ugye, szerzetesként is meg akarod állni a helyedet? Hallgasd csak: megadja a szükséges kegyelmeket."

Majd, mint első leányait, engem is tovább buzdít: „S ha egy csendes órán leülsz, és elmélkedel rajta, hogy én mint az Úr munkatársa milyen állapotbeli kegyelemnek vagyok még híján, s kéred Tőle, megadja neked!"

„Mert Ő azt akarja, hogy szentté légy, éspedig éppen abban az állapotban kell szentté lenned, melyet az Úr eléd kitűzött. Ha tehát az Úr emberek közti munkára hívott, akkor abban. Törj hát utat a kegyelemnek, erős kézzel távolíts el minden akadályt, s akkor az Úr ígérete beteljesedik rajtad is, vagyis békességed lesz, mint a folyóvíz, és igazságod, mint a tenger örvényei. Úgy legyen." (Iz 48,18.)

Szent Erzsébet nyomában

A Szociális Missziótársulat rövid ismertetése

1908. november 19-én, Szent Erzsébet ünnepén alakult meg a Szociális Missziótársulat. Minden törekvésében a szeretet nagy apostolának nyomdokaiba lépve akart haladni. Célkitűzése a lelkek megmentése volt, és az ma is. Prohászka Ottokár így körvonalazta a közösség küldetését: „Neve megmondja programját és szellemét: küldetés. Társadalmi küldetés. Nemcsak társadalmi küldetés, hanem küldetés a társadalomhoz, abban a pauperizmusban

(közszegénység, általános elszegényedés, anyagi züllés), erkölcsi züllésben, ínségben, bajban, szenvedésben küzdő, nyomorgó társadalomhoz."[19]

Alapítónőnk Farkas Edith volt, akit előkelő családból szólított el az Úr a szegények,

Prohászka Ottokár
1858–1927

Farkas Edith
1877–1942

a bűnözők, az árvák szolgálatára, a nő-, család- és gyermekvédelem területére. A társulat célja önkéntesek bevonásával annak tudatára ébreszteni a magyar nőket,

19 *A 20 éves Szociális Missziótársulat, 1908–1928.* Szociális Missziótársulat, Irodalmi Bizottság, 1928.

hogy észre kell venni a társadalmi szinten meglévő nyomort, nélkülözést, a segítségre szorulókat, és tenni kell a hiány ellen. Az elgondolását támogató szociális püspök, Prohászka Ottokár segítségével és első társaival létrehozta a magyarországi, megszentelt életformában élő szociális munkásnők közösségét. Beltagjai elsősorban intézményekhez kötötten tevékenykedtek.

A létrehozott önkéntes csoportokkal a Szociális Missziótársulat országos szervezetén keresztül megindították a laikus apostolkodást is. A magyar nép minden társadalmi osztályának segítséget akartak adni, falun és városokban egyaránt, valamennyi korosztályt érintően. A missziós tag célja: „.mindenkinek mindene legyen".

✠

A missziós nővér

Mindenkinek mindene legyen,
só legyen az ízetlen világban,
boldogság a síró árvaságban,
Vaj legyen az élet kenyerén.

Mindenkinek mindene legyen:
Szívmotorba ő legyen az áram,
új erő a jó felé futásban.
Minden embert felfelé vigyen.

Mindenkinek mindene legyen.
Szeme legyen vaksi bűnsötétnek,
két kéz legyen kinyújtott tenyérnek,
sok-sok kezet egymásba tegyen.

Mindenkinek mindene legyen:
Imádsága a néma pogánynak,
engesztelő vér az Isten haragjának.
Kövesse őt fénylő kegyelem.

Mindenkinek mindene legyen.
Oldott cukor keserű italban,
bölcsesség a szeles fiatalban,
őszi napfény fázó öregben.

Mindenkinek mindene legyen:
Kemény karója embergyöngeségnek:
nyomoréknak, dús virágú szépnek,
mert támasz kell ifjan, öregen.

Mindenkinek mindene legyen,
amíg neki más támasza nincsen,
mint az élő láthatatlan Isten:
Egymagában semmi – Őáltala minden!

Vörös Jolán Michaela SM

Átélve két világháborút, a kommün nehéz időszakát, az 1950-ben bekövetkező nagy csapás a szociális iskolában szakmailag és – lelki tanulmányaik, valamint gyakorlataik által – spirituálisan képzett nővéreket, kültagokat és önkénteseket ért el, amikor is Magyarországon a fennálló társadalmi állapotok miatt szinte egyik napról a másikra nem működhettek tovább a szerzetesi közösségek. Ki-ki ment, ahová tudott, és a továbbiakban élte rejtett életét, missziós küldetését. A rendszerváltozást követően – az 1990-es évektől kezdve – a Missziótársulatban is megindult a szerzetes élet. Szinte a semmiből kellett építkezni mind a lakhatás megoldása, mind a spirituális építmény létrehozása terén. A társadalmi és egyházi szükségletek alapján és karizmánknak

megfelelően fokozatos megvalósulással egy óvoda, egy szakiskola, egy egyetemisták számára létesített kollégium és két idősotthon fenntartói lettünk. Ezzel a ténykedéssel ismét – a régihez hasonlóan – sikerült minden korcsoportot bevonni irgalmas szamaritánusként megélt szociális-karitatív jellegű karizmánk kegyelmi erőterébe. Az újraindulás nehézségeiben, intézményeink beindításában már csak néhány „régi" nővér tudott aktívan segíteni, mert egy részük időközben különböző helyeken elhunyt (családjuk körében, plébániákon vagy egyházi szeretetotthonokban), és aki még élt, az idős lett. 40 év múltán a szétszóratáskor legfiatalabb is már meglehetősen korlátozott erővel rendelkezett. Sokuknak legfőbb vágya az volt, hogy szerzetesi közösségükben tölthessék földi életük utolsó napjait. A megfelelő tér és életvitel kialakításának nehézségei sok időt igényeltek, melynek következtében az életképessé váló közös életben már erősen megcsappant létszámú nővérközösség tudta elkezdeni missziós

életét, tevékenységét. Voltak, akik a végsőkig kitartottak egy-egy plébánia szolgálatában vagy családjuk megsegítésében, mások nélkülözhetetlenek voltak egy-egy településen a hitoktatói vagy más egyházközségi munkában. Amerikában élő és tevékenykedő nővéreink ugyan felbecsülhetetlen értékű támogatást nyújtottak intézményeink beindításához, de nem tudtak hazajönni.

1990 óta összesen 49 nővérünk távozott a földi életből. Béke legyen poraikra! Most azt kérjük számukra a Jóistentől, aki meghívta őket a megszentelt életformába, hogy töröljön le minden könnyet, amellyel a történelem vaskeze borította be szemüket, vonja be őket a szentek sorába, és engedje meg, hogy égi közbenjárói lehessenek a Missziótársulat még életben levő régi képviselőinek, az újraindulás óta belépett hét missziós nővérnek, kültagjainknak és az intézményeink áldásos működését segítő világi munkatársaknak, valamint a közösségünkre bízott „legkisebbeknek".

A Szociális Missziótársulatban a szerzetesi élet magyarországi újjáéledése (1989) óta

	Vezetéknév	*Keresztnév*	*Szerzetesnév*	*Születésnap*
1	Fűzi	Teréz	Kolumba	1903.06.21.
2	Széll	Erzsébet	Ignácia	1902.05.19.
3	Zelényi	Valéria	Ida	1908.04.17.
4	Kovács	Margit	Vera	1910.01.03.
5	Magyar	Olga	Emma	1912.11.26.
6	Csomor	Mária	Johanna	1896.08.15.
7	Szalai	Júlia	Rita	1902.01.01.
8	Keresztes	Irén	Virginia	1915.08.11.
9	Deák	Gizella	Maura	1903.06.28.
10	Pető	Anna	Ernesztin	1912.11.28.
11	Földesy	Ilona	Erna	1912.06.29.
12	Hammel	Jolán	Ladiszla	1903.04.23.
13	Tóth	Mária	Stefánia	1904.03.03.
14	Urbányi	Anna	Auguszta	1904.08.20.
15	Oláh	Mária	Éva	1913.02.16.
16	Müller	Mária	Sarolta	1906.10.06.
17	Horvatics	Mária	Brigitta	1918.03.19.
18	Tárczy	Erzsébet	Blanka	1911.07.30.

2018. XII. 31-ig elhunyt nővérek

Fogadalma	*Elhalálozott*	*Eltemetve*
1939.05.28.	1990.06.04.	Budaörs Bp.
1937.05.16.	1990.08.21	Jászberény
1937.05.16.	1990.08.28.	Hejce
1940.05.12.	1990.12.30.	Verőce
1939.09.16.	1991.02.14.	Vizsoly
1934.02.14.	1991.03.08.	Jászberény
1937.08.03.	1991.06.11.	Jászberény
1940.09.16.	1992.01.03.	Győr
1946.06.09.	1992.07.26.	Verőce
1939.05.28.	1992.11.24.	Jászberény
1939.05.28.	1994.03.17.	Szikszó
1931.05.24.	1994.09.09.	Budapest
1934.05.20.	1994.09.10.	Hejce
1936.05.31.	1994.10.06.	Bakonybél
1949.06.05.	1994?	Baktalórántháza
1935.06.09.	1995.08.11.	Hejce
1943.06.14.	1996.05.24.	Gyón
1938.07.19.	1996.05.24.	Szikszó

	Vezetéknév	*Keresztnév*	*Szerzetesnév*	*Születésnap*
19	Ötvös	Anna	Amália	1918.05.30.
20	Király	Ilona	Ambrózia	1923.09.22.
21	Gyetvai	Rozália	Gizella	1916.11.08.
22	Schnell	Edit	Herta	1899.07.05.
23	Vinis	Julianna	Elvira	1920.02.20.
24	Mirolovits	Anna	Berta	1916.12.16.
25	Fehérvári	Auguszta	Elíz	1922.11.21.
26	Miskolczi	Margit	Helén	1910
27	Sinka	Mária	Laurencia	1901.12.13.
28	Fekete	Etelka	Janka	1912.12.23.
29	Koczka	Magdolna	Magdolna	1920.05.12.
30	Mogyorósi	Erzsébet	Józsa	1919.09.13.
31	Pekár	Teréz	Anasztázia	1914.
32	Szűcs	Borbála	Erzsébet	1914.04.27.
33	Behán	Mária	Rozina	1915.09.18.
34	Vadas	Éva	Szalézia	1911.09.30.
35	Sasvári	Elfrida	Alfonza	1917.11.13.
36	Kovács	Mária	Genovéva	1915.11.30.
37	Nagy	Erzsébet	Daniella	1914.09.20.
38	Lassú	Piroska	Piroska	1913.08.22.
39	Mészáros	Anna	Eugénia	1915. ?
40	Láng	Mária	Tarzícia	1929.05.23.
41	Oláh	Mária	Konstancia	1929.10.31.
42	Kispál	Ilona	Krisztéta	

Fogadalma	*Elhalálozott*	*Eltemetve*
1939.05.28.	1997.09.10.	Keszthely
1949.06.05.	1997.09.10.	Budapest
1939.05.28.	1997.09.16.	Budapest
1931.08.03.	1997.12.06.	Hejce
1941.06.01.	1998.01.05.	Budapest
1941.06.01.	1998.03.06.	Budapest
1951	1999.12.00.	Balatonfenyves
1935	1999.10.18.	Budapest
1927.06.04.	2000.08.15.	Hort
1941.06.01.	2001.03.26.	Bakonybél
1946.06.09.	2001.04.23.	Bakonybél
1939.05.28.	2001.05.11.	Budapest
1933	2001.06.04.	USA
1933.05.05.	2001.08.17.	Sajópetri
1938.06.19.	2001.11.05.	Budapest
1935.06.09.	2003.11.13.	Budapest
1940.05.12.	2005.03.06.	Érd
1937.05.17.	2005.10.31.	Héhalom
1939.09.16.	2006.09.24.	Budapest
1950.10.08.	2006.11.12.	Budapest
1937	2007.03.02.	Hejce
1950.10.08.	2008.02.01.	Budapest
1950.05.28.	2010.12.23.	Zalaegerszeg
	2011.05.26.	

	Vezeték n.	*Kereszt n.*	*Szerzetes név*	*Születés nap*
43	Mózes	Emma	Ancilla	1923.08.07.
44	Szita	Anna	Agneta	1934.
45	Kövics	Ilona	Flóra	1929.08.01.
46	Mátés	Katalin	Kordula	1919.04.04.
47	Krafcsik	Irén	Mathea	1920.05.18.
48	Kőrösi	Erzsébet	Ágnes	
49	Szabó		Izabella	Újonc volt

Fogadalma	*Elhalálozott*	*Eltemetve*
1955	2011.12.01.	Izsák
	2012.11.21.	Héhalom
1976	2013.01.15.	USA, Ohio
1948.05.16.	2013.03.15.	Nagykanizsa
1944.05.29.	2013-12.12.	Érdi ciszterek
	2017.12.29.	Szikszó
Kilépett	2005.07.02	Pécs

Áldjon meg téged az Úr!

Legyen áldott az emléke azoknak a papoknak és szerzeteseknek is, akik az újrakezdés óta a Farkas Edith nevét viselő Szeretetotthonunkban éltek, pasztoráltak, és itt is hunytak el. Szívünkben velük együtt két lelki vezetőnk, a bencés Szilveszter atya és a piarista Emil atya alakját is a dicsőség koszorúja övezi.

Így lépegetünk – a szentek közösségében: élők és elhunytak együtt – a mi ösvényünkön, reményünk szerint előre! Amíg egyetlen missziós nővér él, mindig hiheti, hogy ő a világ világossága, mert Isten segítségével püspök atyánk, Prohászka

A második világháború utáni rendház-újjáépítésben szorgoskodnak a Szociális Missziótársulat nővérei

Ottokár szavait utolsó leheletünkig követhetjük:

„Lelkem mécses, tehát világít. Szívem tűzhely, tehát melegít. Jót teszek másokkal, segítve, nemesítve, biztatva hatok rájuk. Aki így él, higgye, hogy ő a világ világossága. Higgye! Krisztus mondta."

✠

IRODALOMJEGYZÉK

A búcsúk imakönyve. 2. kiadás. Szent István Társulat, Budapest, 1985.

A 20 éves Szociális Missziótársulat, 1908–1928. Szociális Missziótársulat, Irodalmi Bizottság, 1928.

A II. Vatikáni Zsinat rendelkezései a szent liturgiáról. Szent István Társulat, Budapest, 1964.

Bíró Ferenc: *A Jézus Szíve ájtatosság központi természete.* Jézus Szíve Társaság, Budapest, 1933. Elektronikus változata: http://www.ppek.hu/konyvek/Biro_Ferenc_A_Jezus_Szive_ajtatossag_kozponti_termeszete_1.pdf

Csanád Béla: *Alapvető liturgika.* Pázmány Péter Katolikus Hittudományi Akadémia, Levelező Tagozat, Budapest, 1992.

Csávossy Elemér SJ: *A századok nagy jele. A Jézus Szíve-tisztelet mivolta, gyakorlata és jelentősége.* Korda Rt., Budapest, 1942.

Eszter könyve. Szent Jeromos Bibliatársulat, Bp. 1997.

Farkas Edith Lelki iskolája, I., II., III., IV., V. Szociális Missziótársulat, Budapest, 1943 (I.), 1944 (II.), 1945 (III.), 1946 (IV.), 1947 (V.)

Frankl, Viktor E.: *„…mégis mondj Igent az Életre!”* (Ford.: Gorzó Andrea, Bruck Vera.) Pszichoteam Mentálhigiénés Módszertani Központ, 1988.

Grün, Anselm OSB: *Böjt – test és lélek imája*. Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1993.

Sammaciccia, Bruno: *A lancianói Oltáriszentségcsoda. Természettudományos bizonyítékok.* (Ford.: Víz László.) Ecclesia Kiadó, Budapest, 1991.

Slachta Margit: Farkas Edith, a Missziótársulat alapító főnöknője. *Lélek Szava,* 1942.

Szent Benedek élete és szelleme. Pannonhalma, 1937. Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár PPEK http://www.ppek.hu/konyvek/Szent_Benedek_elete_es_szelleme_1.pdf.

Szentek élete I–II. (Szerk. Diós István.) Szent István Társulat, 1984.

Wimmer M. Anzelm OSM: *„Egy a szükséges”, Farkas Edith és életműve*. Szociális Missziótársulat, Budapest, 1942.

✠

TARTALOM

Ajánlás 5
Köszönetnyilvánítás 7
Előszó 9

Saját missziós utam 11

Legyetek szentek! 15
Lélek és élet 15

Életszentség és Szentlélekkeresztség 19
Ismételten és folyamatosan 19
Nem magától 21
Szentlélekben szabadon 23
Közös törekvés 31
Jöjj, Szentlélek! 34
Egy közületek felér ezerrel 36

Laus Dei et fidelium! 38
Általa, Vele, Benne 39
Biblia, liturgia, győzelem és üdvösség . . 41

Kitekintés, előzmények 45
Liturgikus mozgalom 45

„Most a Legfőbb Hadúrnál vagyok szolgálatban!” 48

Első az Istenszolgálat 48
A csodatevő ima 50
Kitekintés, aktualizálás 55
Személyes érintettség, tapasztalatok . . 64
A hódító kereszténység 70

Farkas Edith és a Jézus SzÍve-tisztelet . . . 77
Megáldom a házakat 77
A Szent Szív különleges oltalma 83
Legyünk Krisztus képmásai 86
A végsőkig hasznosan 87

A missziós nővér hivatása 89
Meg tudsz-e felelni? 89
Biztonság? Belső erő? Sugárzó egyén és közösség? 95
A jó „házi koszt” 98
A legszebb szociális misszió 103

Amit egynek tesztek a legkisebbek közül... 104
A sokból többnek juthat, a kevés is értékes lehet 104
A „számok könyvéből” 105
Munka mindig lesz 108
Hiszem és vallom, szeretem és élem . . 109
Sík Sándor: Hiszek 110
Saját vallomásom 113
Hála legen Istennek! 115

Szent Erzsébet nyomában 119
A Szociális Missziótársulat rövid ismertetése 119

A Szociális Missziótársulatban a szerzetesi élet magyarországi megújulása (1989) óta 2018 végéig elhunyt nővérek 126

Áldjon meg téged az Úr! 132

Irodalomjegyzék 135
Tartalom 137

✠

ISBN: 978-963-514-033-6

A kiadásért felel a Kairosz Kiadó vezetője.
1134 Budapest, Apály u. 2/B.

www.kairosz.hu

Tipográfia és borítóterv: Őri Kiss István
Nyomdai kivitelezés: Innovariant Nyomdaipari Kft., Algyő
Felelős vezető: Drágán György

dr. Beöthy Zsuzsanna Cecília nővér 1939-ben született. Vegyésztechnikus, agrokémia-talajtan szakmérnök. Egy fia van. Özvegyként, 51 éves korában (1990) kérte felvételét a Szociális Missziótársulatba. Újabb tanulmányai során a Pázmány Péter Katolikus Egyetem levelező tagozatán általános iskolai hitoktató képzettséget

szerzett. A rendszerváltozást követően újjáéledő közösségben a vele megközelítőleg azonos időben belépő 4 másik nővértársával, majd a rövidesen hozzájuk csatakozó újabb két nővérrel együtt szolgálja a Farkas Edith és Prohászka Ottokár által megalapozott missziós szellemet, a nővérközösséget és az általuk fenntartott intézményekben élő, nevelődő és dolgozó „legkisebbeket". A társulatban levéltáros és hivatásgondozó.

KAIROSZ
www.kairosz.hu

ISBN 978-963-514-033-6
9 789635 140336 >
2800 Ft